



NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

The oldest and biggest Lithuanian
newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux jour-
nal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės
minties savitautis Kanadoje.

NR. 34/1059/ * LIETUVIŠKŲJŲ MOKYKLŲ METAI, 1967, RUGPIŪTIS-AOUT-AUGUST 23. * XXVI METAI * LITUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.



Telesforas Vallius..

Tragedija prie Baltijos.

IVYKIŲ APŽVALGA

POLIAISKIS PAŽĖRĖ PROPAGANDOS

Sovietų Rusijos užsiėmimo reikalų ministerio pavaduotojas Polianskis, atvykęs į Sov. Rusijos dienų iškilmes Pasaulinėje parodoje Montrealyje pažėrė daug propagandos: esą 50 metų kompartija dirbusi, kad sovietiniam žmogui būtų geriau gyventi... Taigi, 50 metų praėjo, o to gero gyvenimo kaip nėra, taip nėra. Rusija per tą laiką... duonos pristigo ir ją perkasi Kanadoje ir Amerikoje... Koks gi gali būti geras gyvenimas, jeigu ir duonos trūksta...

QUEBECO PREMJERO NAIVUMAS

Polianskis pažėrė propagandos, kad Sovietų Sąjungos tautos gyvena laisvai, besinaudodamos savo kalba ir kultūra, kad atskiras "respublikos" galinčios savo valia iš sąjungos išstoti, kad esą įrašyta ir į sovietinę konstituciją... Ir visu tuo Quebeco premjeras D. Johnsonas patikėjo ir susižavėjo. Sovietinę konstituciją jis laiko pavyzdžiu Kanadai...

Johnsonas nepagalvojo ir nepaklausė, kaip gi tos "respublikos" gali išstoti iš sąjungos, kai nėra nei žodžio, nei spaudos laisvės, kai valdžia yra vienos kompartijos rankose, kuri jokių laisvių nepripažįsta ir neduoda niekam tokių klausimų kelti?

PASAK "CANADIAN PRESS" AGENTŪROS,

Quebec'o premjeras Daniel Johnson džiaugėsi Sovietų Sąjungos konstitucija, kuri esanti "labai naudinga ir idėjas sukelianti (stimuliuojanti) kanadiečiams.

Kalbėdamas iškilminguose pietuose pagerbti sovietų delegacijos pirmininkui, Dmijrij Poliansky, Johnsonas pabrėžė labai didelę kiekvienos 15 sovietų respublikos laisvę tarpautiniuose santykiuose. Mat, kvubekiečiai šiais laikais labai domina savarankiškumo santykiaujan su užsieniu.

niu klausimas.

Jis gyrė sovietinę konstitucijos "respekta tautiniam ir kalbiniam įvairumui", sakydamas, kad tai įgalina "harmoningą ko-egzistenciją daugelio kultūrinių vienetų tame pačiame krašte", tai irgi prisitaikydamas Kanados situacijai.

Toks Quebec'o premjero naivumas prašosi mūsų greitos akcijos, atydziai, be propagandos, bet faktais į ją šviečiant apie tą sovietinę "harmoniją ir respublikų laisvę", apie rusų "broliškumą" mažesnioms Sovietų tautoms, palyginus su Kanados anglo sakų "priespauda" kvubekiečiams. ba.

Montrealio "Star" irgi konstatavo Johnsono naivumą.

POTVINYS ALIASKOJE

Aliaskoje buvo didelės liūtys, dėl kurių išsiliejo upės ir patvindė Fairbankso miestą, kuriam padaryta apie 200 milijonų nuostolių. Daugybė žmonių liko be pastogės, iškraustytos ligoninės. Vanduo pakilęs 6 pėdas aukščiau normos.

ŽINIOS TRUMPAI

• JAV atstovas nusiginklavimo konferencijoje Forser ir SSSR atstovas Roščin susitarė dėl atominio ginklų plitimo sulaukymo. Esą vilčių, kad sutarties projektas netrukus bus patvirtintas Jungtinėms Tautoms.

• Šiaurės Vietnamo delegacija lankėsi Maskvoje, dėkojo Rusijai už pagalbą ir prašė ją tęsti ir toliau, ką Maskva ir pažadėjusi.

• Pekino laivų Italijos Genujos uoste, atplaukęs su Mao šūkiu, nežiūrint uosto valdžios reikalavimų apleisti uostą, tebesilaiko, išmetęs 3 inkarus ir pasisako, kad platinti Mao "mokslą" esanti šventa visų jūrininkų pareiga. • JAV prezidentas Johnsonas pasiūlė prisidėti prie susisiekimo organizavimo dirbtinių žemės satelitų pagalba. • Rusijos įkalinto rašytojo Danieliaus žmona pa-



Anglijos lietuvių sodyba ties Londonu, kurioje daromi suvažiavimai, subuvimai, atostogaujama, poilsiaujama, ruošiami jaunimo suvažiavimai ir tt.

davė skundą valdžiai, kad su jos vyru kalėjime blogai elgiamasi.

• V. Vokietijos kancleris Kiesinger su JAV prezidentu Johnsonu sutarė: palaikyti NATO, saugoti taiką, gerinti santykius su komunistiniais kraštais.

• Einas Indonezijos prezidento pareigas gen. Suharto pareiškė, jog esą nustatyta, kad Kinijos komunistai dalyvavo Indonezijos sukilime.

• Irako prezidentas Aref pasiūlė arabams padaryti spaudimą Europos valstybės trims mėnesiams sulaukiant naftos tiekimo. • Pekine kinų chunveibinai demonstravo prieš Sov. Rusijos atstovybę, kuri buvusi apgulta.

• Jungtinių Tautų sekr. U Thant pranešė, kad Izraelio-Arabų karo pasekmėje atsirado 323,000 pabėgėlių, kurių daugelis nori grįžti į savo senas vietas.

• Argentinos prezidentas Ongania pareiškė, kad Kubos diktatoriaus Fidel Castro veikimas Pietų Amerikai yra pavojingas.

• Dramblio Kaulo respublikos prezidentas pasisakė prieš Tšiombės išdavimą Kongo valdžiai.

• Londone trys vyrai iš automobilio apšaudė Amerikos atstovybę - išdažė langus, sušaudė duris, bet žmonėms nieko bloga neatsitiko.

PASAULINĖ PARODA MONTREALYJE

Jau aplankė 32 milijonai žmonių. Paskutinį šeštadienį parodą aplankė per 350 tūkstančių lankytojų.

MONTREALIO DAILININKŲ PARODA

nio pirmadienio atidaryta Ville Marie. Įėjimas kaip į banką. Atidaryta visos 24 valandas paroje.

MILŽINIŠKAS GAZOLINO GAISRAS

siautėjo Montrealyje nuo penktadienio iki pirmadienio. Degė 150ml milijonų gazolino. Gaisrą gesino 200 gaisrininkų dieną ir naktį.

• Kanados vidaus vandenų jūrininkai, 5,400, nutarė streikuoti.

KAS NAUJA KANADOJE

KANADA RUOŠIASI KONFEDERACIJOS TESIMUI

Ministeris pirmininkas L. Pearson spaudos konferencijoje pranešė Kanados vyriausybės programą artimiausiai Kanados federalinio parlamento sesijai, kuri numatoma pradėti spalio 25 dieną.

Pearsonas apgailestavo, kad ligšiol nepasisekė programos aptarti su opozicinėmis grupėmis, nes esą niekas nenorės kalbėti, turint omenyje konservatorių nusistatymą išrinkti naują partijos lyderį, vieton Diefenbakerio.

Pearsonas painformavo spaudą apie savo laišką Quebeco premjerui D. Johnsonui dėl senatvės pensijų, kurios priklauso federalinei vyriausybei, o ši nusistatiusi laikytis visų konstitucinių išpaigojimų, kai Quebeco premjeras jam parašęs laišką, jog jis noris perimti senatvės pensijų reikalus.

Pearsonas painformavo, kad jis parašęs laiškus visų provincijų premjerams su pasiūlymu susirinkti į konferenciją, aptarti konstitucinius klausimus ir padaryti reikalingus jos pakeitimus.

Be ko kita, Pearsonas pareiškė, kad parlamento sesijai kitų projektų tarpe bus įstatymų projektai: panaikinti mirties bausmę, pakeisti skyrybų įstatymą, pakeisti maitinimo įstatymą, televizijos mokykloms reikalai ir kt.

Nežiūrint min. pirm. Pearsono pasiūlymo, Ontario premjeras Roberts pakartotinai pareiškė palaiką savo pasiūlymą susirinkti provincijų premjerams aptarti konstitucijos pakeitimų klausimą šūkiu "Konfederacija rytojui".

Atrodo, kad pradėtasis Kanados konfederacijos naujasis šimtmetis ateis prie konstitucijos pakeitimų ir tur būt prie Kanados savarankiškumo išplėtimo, greičiausia-Ka-

nađ paskelbiant respubliką.

STATOMA ATOMINĖ JĖGAINĖ

English Electric Co. Ltd. Londone pasirašė sutartį pastatyti atominę jėgainę 35 milijonų vertės Manitoba Hydro's Kettle Rapids, iš kur iki Winnipeg'o yra 600 mylių nuotolis.

900,000 voltų įtampos srovė bus pradėta tiekti 1970 metų lapkričio mėnesį. Bendra stoties statybos suma sieks 170 milijonų dolerių.

KANADAI TRŪKSTA GYDYTOJŲ

Kanadoje kasmet universitetai išleidžia apie 850 gydytojų. Kasmet Kanadon įvažiuoja iš užsienio apie 400 gydytojų. Tat kasmet gydytojų prieauglis siekia apie 1,250, o jų reikia mažiausia 1,300. Kasmet tokiu būdu nedateklius gydytojų auga. Dabar Kanadoje vienam gydytojui tenka 879 gyvenytojai, ir Kanada šia prasme stovi pasaulyje dvidėsimoje vietoje. Tat išskyla gydytojų problema.

BRANGSTA PRAGYVENIMAS

arba pings Kanados doleris. Pirmojo reikalingumo dalykų kainos Kanadoje liepos mėnesį pakilo. Priėmus 100-to pagrindu 1949 metų kainas, da-



Ronaldas Harrisonas ir Ellen Harper gegužės 20 d. sukūrė šeimos židinį. Abu yra baigę Acadia University Nova Scotia, Bachelor laipsniu 1967 metais Ronaldas Harrisonas yra Juozo ir Jenės sūnus.

Lietuvių gyvenimo reiškinių

"Lithuanians in Canada" knygos išleidimas anglų kalba apie Kanados lietuvių pareikalaus nemažai išlaidų. Jos reikalingumas viesiems lietuviams, plačiai galvojantiems apie Lietuvos ateitį yra suprantamas.

Todėl į leidėjo (KLB) atsišaukimą paremti leidinio pasirodymą jau daug atsiliepė: "L. ir C." macenatų eilėse jau įrašyti Juozas Bachiunas, PLB-nės pirmininkas \$820.00, J. Tumosa - \$500.00, Lietuvių Fondas - \$500.00.

Remėjais: "Parama" Kredito Unija - \$200.00, Pris. Parap. Kredito Unija - \$200.00, Montrealio "Litas" Unija - \$100.00.

Garbės prenumeratoriai: Snieguole Jurskytė, Philadel-
phia, Pa. - \$25, Vanda Judzen

bar jos yra pakilusios iki 150.2. St. John'e 144.6 taškų pakilimas, Montrealyje 149.0, Edmontone ir Calgary 140.7, Halifaxe 141.4, Ottavoj 147.9, Toronte 151.7, Winnipege 145.8, Saskatoon ir Reginoj 140.2 Vancouveri 144.1.

tavičiūtė, Toronto - \$25, Dr. S. Kuras, Owen Sound - \$25, Inz. V. Liutima - \$25.

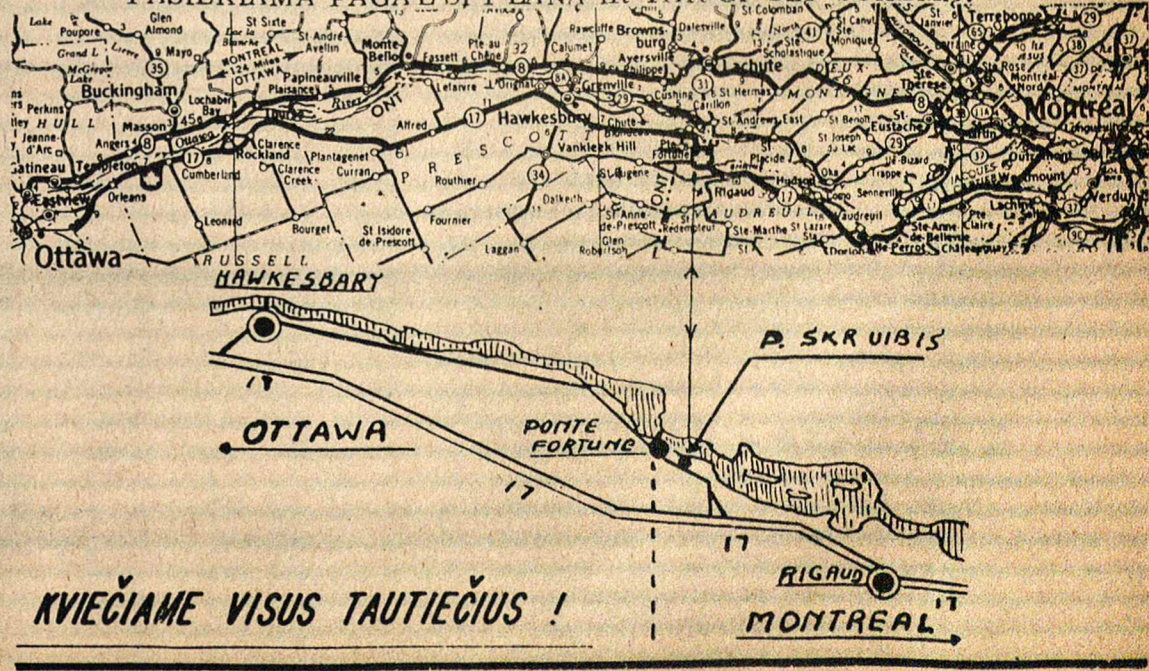
Kadangi knyga bus platina na visame pasaulyje: universitetuose, bibliotekose, enciklopedijų redakcijose ir t.t. tai svarbu, kad remėjų sąrašas būtų didesnis.

Tat visi lietuviai prašomi iš anksto užsisakyti leidinį "Lithuanians in Canada" - siųsdam' čekius ar pašto perlaides: Administracinis Komitetas, Ižd. inž. A. Viskontas, 941 Lunds Street W., Toronto 3, Ont. Canada.

L. in C. Adm. K. to Inform. ATEITININKŲ, SENDRAUGIŲ

žiniai pranešama, kad rugpjūčio 27 d. bus išvyka į Ateitininkų stovyklą "baltijoje". 3 val. p.p. Jono Lukoševičiaus vasarvietėje Nr. 143 bus susirinkimas. Kviečiami visi nariai ir besilanką Montrealyje sendraugiai. Daugiau informacijų gauti reikia skambinti Br. Lukoševičienei PO 8-C322. V-ba.

SUSITIKIMO VIETA, PP. SKRUBIŲ ŪKIS, PONTE FORTUNE, PASIEKIAMA PAGAL ŠIĄ PLANĄ IR TAIPGI ŠIA SCHEMA:



KVIEČIAME VISUS TAUTIEČIUS!

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIAUž Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDZIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.Redaktorius Jonas Kardelis.
Administratorius Pranas Paukštaitis
DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 6.00	Canada \$ 6.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 6.50	America & S. America \$ 6.50
Visur kitur \$ 7.00	Other Countries \$ 7.00
Atskiras numeris \$ 0.15	Single copy \$ 0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pasto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

Lietuvių Dienos
belaukiant

Tradicinė Kanados Lietuvių diena šiemet vyksta ypatingose sąlygose. Sąlygose, kokios nepasikartos. Labai painiose sąlygose.

Iš vienos pusės, tarptautiniai santykiai yra nepaprastai surizgę. Ir jie negali neveikti ir mūsų lietuviškųjų reikalų, kuriais mes negalime nesirūpinti kaip svarbiausiuju tautos reikalu.

Iš kitos pusės, šituos santykius natūraliai veikia Kanados vyriausybės politika, kuri žiūri savo interesus, kas mums svarbu, santykiuose su Sovietų Rusija. Nors Kanada nepripažįsta Lietuvos okupacijos, ką mes labai aukštai vertiname, tačiau praktiškai jos reikalų vedimas mums nėra palankus.

Kaip tikrai ruošiant tradicinę Kanados Lietuvių Dieną, susidurta su sunkumais ir trukdymais, kurie, tiesą sakant, iš anksto buvo numatyti, nes gi nebuvo jokių abejonių, kad Lietuvos okupantas nepadarys demaršų, kad sutrukdėtų laisvėje esančių lietuvių efektingesnę demonstraciją už Lietuvos laisvę. Žinoma lietuvių numatymai negalėjo nepasitvirtinti, ir net nuostabu, kad rusai, kaip atrodo, atsakingas Kanados žmonės įtaigojo iki smulkmeniško.

Žinoma, galima atmesti tokį teigimą. Bet mes, gerai pažindami Maskvos priemonės, neabejojame, kad Kanados atitinkami pareigūnai buvo smulkmeniškai įtaigoti laikyti mus, laisvėje esančius "v jozevych rukavicach"/ežio odos spyglių pirštine/. Mums ir mūsų tautos himnas/Lietuva, tėvime mūsų/ draudžiamas giedoti, bet mes, kur galėdami, naudodamiesi didelėmis laisvėmis, giedojome. Malonu, ne mes vieni jį giedojom. Ypač įdomu ir malonu, kad savo himnus giedoję ne tikėtės tai, bet ir kaukaziečiai ar mėnai. Ne mes vieni reikalaujame savo tėvynei laisvės: mūsų kaimynai ir Kaukazo tautos, kurioms nugalėti Rusija 200 metų vedė karus, kurios po pirmojo pasaulinio karo buvo atstatiusios savo nepriklausomas valstybes, bet rusiškąjo imperialisto pak-

artotai buvo jėga okupuotos, išsiskilusios laukia laisvės grįžtant, -tat ir armėnai demonstravo už savo tautos ir buvusios valstybės laisvę.

Labai gerai žinome, kad laisvės išsiskilusios ir Sibiro tautos- kazakai, uzbekai, tadžikai ir kitos tautos. Ir neabejojame, kad ateis laikai, kada visi nusikratys okupacijos retėžius.

Ir kosygnams nerelks "vargti" inspektuojant Lietuvos pajūri, Kaukazą ir Sibirą, kurių tautos pačios sugebės tvarkytis savarankiškai.

Kai dabar artėjame prie tryliktosios Kanados Lietuvių Dienos, pravartu žinoti plačiau, kad mums teko kovoti už savo teises ir kiekvienai tautai pavieniui, ir visoms apsiungus. Nedaug laimėta, bet vis dėlto mes nesame galutinai priversti paklusti daugelio tautų pavergėjui, moderniškam kolonialistui- Sovietinei Rusijai irgi jos valios vykdytojams.

Mes laimingi ir tuo, kad visa tai galime viešai pasakyti ir tuo skatinti Kanados piliečius saugoti demokratines teises.

Taigi, matome, kad Kanados lietuvių diena šiemet vyksta tikrai ypatingose sąlygose.

Kita vertus, negalima pasigirti, kad mes mokėtume išnaudoti visas galimybes tinkamai lietuvių tautos vardą aukščiau iškelti ir Lietuvos valstybės laisvės reikalą veiksmingiau pastatyti. Galimybė buvo dar daug, ir jeigu jų neišnaudojome, patys už tai esame kalti ir atsakingi. Bet apie tai kalbant, kalbant apie Lietuvių Dieną, pirmiau jau kalbėti.

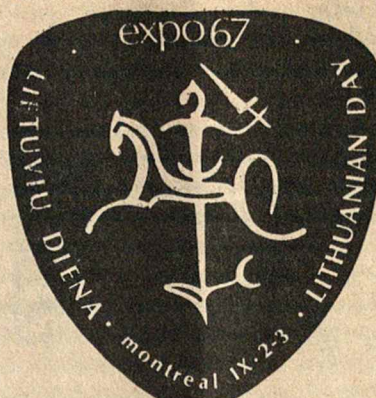
Tačiau, tam tikslui dar yra du pasaulinės parodos mėnesiai, kuriuos galėtume išnaudoti, jeigu būtum veiklesni ir daugiau susiorganizavę.

Dabar jau artinamės prie tryliktosios Kanados Lietuvių Dienos. Neabejotina, kad suvažiuos daug žmonių iš Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstybių. Bus lietuvių ir iš Lietuvos. Galima gal pasakyti: Tegul mūsų protas paklus daugiau širdžiai, kad mūsų susitikimai atneštų lietuvių tautai ir Lietuvai juo daugiau praktiškos naudos. J. Kardelis.

KNYGOS - KNYGOS

Nepaprastas knygų papigimimas:
St. Kairys. TAU, LIETUVA, buvo 6 dol., dabar.....\$ 2.00
St. Kairys. LIETUVA BUDO, buvo 4 dol., dabar.....\$ 2.00
K. Bielinis. DIENOJANT, buvo 4 dol., dabar\$ 2.00
K. Bielinis. PENKTIEJI METAI, buvo 4 dol., dabar.....\$ 2.00
K. Bielinis. TERORO ir VERGIJOS Imperija, b.l. 80.....\$ 0.75
Reikalaukite adresu: J. Novoga, 87 Windermere Ave, Toront, Ont.

Lietuvių Dienos reikalai Noreika dainuoja



1967 m. rugsėjo mėn.

2-3 dienomis, Tryliktosios Kanados Liet. Dienos Montrealyje numatyta sekanti minėjimo tvarka:

Šeštadienį rugsėjo 2 d. 10.30 min. Krepšinio turnyras - Verdun Catholic High School, 6100 Champ-lain Blvd. Verdun.

Dalyvauja: Montrealio sporto klubas "Tauras", Toronto "Vytiš" ir Toronto "Aušra". Salė pasiekiamas autobusais 108, 107 ir 58.

1 val. p. p. Tautinių šokių grupių, chorų ir tautinių šokių orkestro pasirodymas Expo 67 ribose, Band Shell "E" (Band Shell Expo 67 oficialiame vadove pažymėta Nr. 317, puslapis 20, Expo services E.) vieta lengvai pasiekiamas iš Expo express stoties, Place of Nations ir yra tarp Irano, Austrijos, Šveicarijos ir Belgijos paviljonų. Atvažiuojant iš Metro, išlipę St. Helene stotyje, eina į dešinę nuo Pavilion du Telephon ir už Irano paviljono yra Band Shell E.

Pasirodymus dalyvauja: 1. Tautinių šokių šokėjų grupės: Chicago's "Grandis", Hamiltono "Gyvataras", Londono "Baltija", Montrealio "Skautų Vyčių" Toronto "Gintaras", Waterburio "Suduva". Šokių vadovauja G. Breichmanienė. 2. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja inž. Z. Lapinas. 3. Montrealio Aušros Vartų parapijos choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Visi programos dalyviai renkasi prie Aušros Vartų parapijos pastatų, 9 val. repeticiškai. Jų transportu rūpinasi Lietuvių Dienos Komitetas.

7 val. 30 min. vakaro. Susipažinimo balius, Paul Sauve salėje, 4000 Beau-bien East (Beaubien ir Pie IX gatvių kampas). Va-

Pasirodymus dalyvauja: 1. Tautinių šokių šokėjų grupės: Chicago's "Grandis", Hamiltono "Gyvataras", Londono "Baltija", Montrealio "Skautų Vyčių" Toronto "Gintaras", Waterburio "Suduva". Šokių vadovauja G. Breichmanienė. 2. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja inž. Z. Lapinas. 3. Montrealio Aušros Vartų parapijos choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

10 val. vakaro jaunimui šokiai šv. Kazimiero parapijos salėje 3426 Parthenais St. (antroji gatvė ir rytus nuo Delorimier Ave. prie Sherbrooke St. E.).

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.

Sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

Parkinimo aikštės nėra, bet yra plati gatvė (akolina) ir nedidelė aikštė prie salės.

Po koncerto visi vyksta į Expo 67 pasirodymą. Programos dalyviai specialiais autobusais nuvežami į Ile Ste. Helene, pasirodymo vietą. Visi kiti vyksta autobusais: autobusu Nr. 51 iki Metro Laurier stoties, arba autobusu Nr. 119 ir Nr. 97 iki Metro į Ile Ste. Helene. Išėję iš stoties, eina kairėn pro maudyklės ir Pasirodymų aikštę "Piste et Terre Plein", arba "Track and Field" (anksčiau vadinta Plein de Jeu oficialaus vadovo psl. 21. Nr. 359).

Programai pasibaigus, visi Expo 67 programos dalyviai, expresu važiuoja į Place d. Acueils, iš ten autobusu Nr. 168 "Special" ir nakvynės vietą 919 Bishop Power St. "Special" autobusus Nr. 168 iš Place d'Acueil išeina 5. 6. 7. 8, 9, 10, 11 ir 12 valandomis.

Programos dalyviai pervežami Lietuvių Dienos Komiteto lėšomis.

10 val. vakaro jaunimui šokiai šv. Kazimiero parapijos salėje 3426 Parthenais St. (antroji gatvė ir rytus nuo Delorimier Ave. prie Sherbrooke St. E.).

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.



žiuti Pie IX Blvd. Autobusu Nr. 139 iki Beaubien g-vės. Važiuojantieji rytų vakarų kryptimi, Beaubien gatve autobusu Nr. 26 iki Pie IX Blvd. Baliaus metu bus: 1. Renkama iškilioji Lietuvaite. "Miss Lithuania"; 2. Loterija. 3. Šokiai ir bufetas. Šokiams gros gera kapela. Įėjimas bilietu 2.50.

Sekmadienį, rugsėjo 3 dieną:

11 val. Pamaldos R. katalikams Expo 67 bažnyčioje, St. Denis ir St. Catherine g-vių kampas. Pamaldose dalyvauja Jo Ex-celencija vyskupas Vincentas Brizgys.

Važiuoti St. Denis kryptimi Metro ar autobusu Nr. 31 ir 30. St. Catherine kryptin Metro arba autobusus Nr. 15.

11 val. 30 min. pamaldos evangelikams, Liuteronų bažnyčioje 3594 Jeanne Mance gatvėje. Pamaldas laiko kun. A. Žilinskas. Važiuoti autobusu Nr. 80 Park Ave. iki Prince Arthur, išlipus eiti rytų kryptį ir Jeanne Mance gatvę. Metro važiuojant išlipiti Place des Arts stotyje ir važiuoti autobusu Nr. 80 šiaurėn iki Prince Arthur.

1 val. 30 min. krepšinio finalinės rungtynės, Verdun Catholic High salėje, 6100 Champlain Blvd. Verdun.

2 val. 30. Aktas-koncertas, Salle Champagne salėje, 200 Bellingham Rd. Outremont.

Koncerto programoje dalyvauja: 1. Lilija Šukytė

Piramas helikopteriš buvo sukonstruotas Amerikoje 1939 m. inž. Igoro Sikorskio, ruso, kuris pasitraukė iš Rusijos 1917 m. prasišėjęs bolševikų revoliucijai. Kadangi Helikopteriš gali statmenai pakilti ir nusileisti, o skristi horizontaliai, praktikoje jo nauda labai didelė. Šiandien jau išvystyti tokie helikopteriai, kurie gali pakilti ir dideliu greičiu perristi iš vietos į vieną mižinišką krovinius. Ypač helikopteris pasirodė labai naudingas kare.

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.

Sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

Parkinimo aikštės nėra, bet yra plati gatvė (akolina) ir nedidelė aikštė prie salės.

Po koncerto visi vyksta į Expo 67 pasirodymą. Programos dalyviai specialiais autobusais nuvežami į Ile Ste. Helene, pasirodymo vietą. Visi kiti vyksta autobusais: autobusu Nr. 51 iki Metro Laurier stoties, arba autobusu Nr. 119 ir Nr. 97 iki Metro į Ile Ste. Helene. Išėję iš stoties, eina kairėn pro maudyklės ir Pasirodymų aikštę "Piste et Terre Plein", arba "Track and Field" (anksčiau vadinta Plein de Jeu oficialaus vadovo psl. 21. Nr. 359).

Programai pasibaigus, visi Expo 67 programos dalyviai, expresu važiuoja į Place d. Acueils, iš ten autobusu Nr. 168 "Special" ir nakvynės vietą 919 Bishop Power St. "Special" autobusus Nr. 168 iš Place d'Acueil išeina 5. 6. 7. 8, 9, 10, 11 ir 12 valandomis.

Programos dalyviai pervežami Lietuvių Dienos Komiteto lėšomis.

10 val. vakaro jaunimui šokiai šv. Kazimiero parapijos salėje 3426 Parthenais St. (antroji gatvė ir rytus nuo Delorimier Ave. prie Sherbrooke St. E.).

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.

Sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

Parkinimo aikštės nėra, bet yra plati gatvė (akolina) ir nedidelė aikštė prie salės.

Po koncerto visi vyksta į Expo 67 pasirodymą. Programos dalyviai specialiais autobusais nuvežami į Ile Ste. Helene, pasirodymo vietą. Visi kiti vyksta autobusais: autobusu Nr. 51 iki Metro Laurier stoties, arba autobusu Nr. 119 ir Nr. 97 iki Metro į Ile Ste. Helene. Išėję iš stoties, eina kairėn pro maudyklės ir Pasirodymų aikštę "Piste et Terre Plein", arba "Track and Field" (anksčiau vadinta Plein de Jeu oficialaus vadovo psl. 21. Nr. 359).

Programai pasibaigus, visi Expo 67 programos dalyviai, expresu važiuoja į Place d. Acueils, iš ten autobusu Nr. 168 "Special" ir nakvynės vietą 919 Bishop Power St. "Special" autobusus Nr. 168 iš Place d'Acueil išeina 5. 6. 7. 8, 9, 10, 11 ir 12 valandomis.

Programos dalyviai pervežami Lietuvių Dienos Komiteto lėšomis.

10 val. vakaro jaunimui šokiai šv. Kazimiero parapijos salėje 3426 Parthenais St. (antroji gatvė ir rytus nuo Delorimier Ave. prie Sherbrooke St. E.).

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.

Sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

Parkinimo aikštės nėra, bet yra plati gatvė (akolina) ir nedidelė aikštė prie salės.

Po koncerto visi vyksta į Expo 67 pasirodymą. Programos dalyviai specialiais autobusais nuvežami į Ile Ste. Helene, pasirodymo vietą. Visi kiti vyksta autobusais: autobusu Nr. 51 iki Metro Laurier stoties, arba autobusu Nr. 119 ir Nr. 97 iki Metro į Ile Ste. Helene. Išėję iš stoties, eina kairėn pro maudyklės ir Pasirodymų aikštę "Piste et Terre Plein", arba "Track and Field" (anksčiau vadinta Plein de Jeu oficialaus vadovo psl. 21. Nr. 359).

Programai pasibaigus, visi Expo 67 programos dalyviai, expresu važiuoja į Place d. Acueils, iš ten autobusu Nr. 168 "Special" ir nakvynės vietą 919 Bishop Power St. "Special" autobusus Nr. 168 iš Place d'Acueil išeina 5. 6. 7. 8, 9, 10, 11 ir 12 valandomis.

Programos dalyviai pervežami Lietuvių Dienos Komiteto lėšomis.

10 val. vakaro jaunimui šokiai šv. Kazimiero parapijos salėje 3426 Parthenais St. (antroji gatvė ir rytus nuo Delorimier Ave. prie Sherbrooke St. E.).

Šokiams gros geras orkestras ir programos dalyviai bus pavašinti. Pasilinksminimo šeiminkas-atsakingas asmuo S. Geležiūnas. Programų dalyviai įeina nemokamai, kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

Šeštadienį atvykusius programos dalyvius pavašina pusryčiais Vyr. Skaučių "Vaidilučių" būrelis.

Salės tvarką palaiko skautės ir LK Mindaugo kuopos šauliai.

Sopranas, Metropolitan Operos solistė, akompanuoja M. Jan Behr, Metropolitan operos dirigentas. 2. Hamiltono Tautinių šokių ansamblis "Gyvataras". Vadovauja G. Breichmanienė. 3. Tautinių šokių orkestras. Vadovauja Z. Lapinas. 4. Montrealio Aušros Vartų parapijos mišrus choras. Diriguoja Mme. M. Roch.

Bilietai: Suaugusiems 3.00 dol. Jaunimui ir studentams 1.50 dol.

Važiuojant autobusu Nr. 51, (Queen Mary Rd., Maplewood Ave., Cote St. Catherine Rd., St. Joseph Blv. išlipiti prie Bellingham Rd. -150 jardų iki salės. Važiuojant autobusu Nr. 119, (Laird, Rockland, Mont-Royal) išlipiti prie Bellingham Rd.

Parkinimo aikštės nėra, bet yra plati gatvė (akolina) ir nedidelė aikštė prie salės.

Po koncerto visi vyksta į Expo 67 pasirodymą. Programos dalyviai specialiais autobusais nuvežami į Ile Ste. Helene, pasirodymo vietą. Visi kiti vyksta autobusais: autobusu Nr. 51 iki Metro Laurier stoties, arba autobusu Nr. 119 ir Nr. 97 iki Metro į Ile Ste. Helene. Išėję iš stoties, eina kairėn pro maudyklės ir Pasirodymų aikštę "Piste et Terre Plein", arba "Track and Field" (anksčiau vadinta Plein de Jeu oficialaus vadovo psl. 21. Nr. 359).

Programai pasibaigus, visi Expo 67 programos dalyviai, expresu važiuoja į Place d. Acueils, iš ten autobusu Nr. 168 "Special" ir nakvynės vietą 919 Bishop Power St. "Special" autobusus Nr. 168 iš Place d'Acueil išeina 5. 6. 7. 8, 9, 10, 11 ir 12 valandomis.

Programos dalyviai pervežami Lietuvių Dienos Komiteto lėšomis.

Šiomis dienomis Montrealyje girdėjome antrą gerą solistą iš Lietuvos operos. Šį kartą tenorą Virgilijų Noreiką.

Kaikalbam apie tenorus, mes, vyresniosios kartos nepriklausomybės laikų atstovai, neišvengiamai juos deriname ir lyginame su Kipru Petrausku, kurio artistinė asmenybė mums yra ir visada bus savotišku artisto etalonu. Įsigyvenusiems Kipro Petrausko artistinėje kultūroje, mums sunku yra susigypsyti su kito masto artistais, nors ir labai gerais. Ir todėl mums nelengva patikti ir sunku įtikti.

Virgilijus Noreika, laimingo likimo dėka, yra Kipro mokiny, trejus metus mokėsis jo vedamoje dainavimo klasėje valstybinėje Konservatorijoje Vilniuje. Iš jo manieros dainavimo, tarsenos, balso pastatymo ir net pozos taip ir matai Kiprą Petrauską. Toksai didelis menininkas, koksai yra Kipras Petrauskas, negali nepaveikti savo mokinių. Ir tai gerąją prasmę. Ir V. Noreika yra tikras Kipro mokiny. Ir tuo gali džiaugtis ne tik V. Noreika, bet ir visa jo karta, kuriai, sprendžiant pagal Noreiką, didysis mūsų maestro, Kipras, bus perdavęs augštąją dainininką, solisto ir artisto kultūrą. Jeigu ir daugiau Kipro mokinių taip bus paveikti, kaip Noreika, tai Lietuva galės džiaugtis sukūrusi savo dainavimo mokyklą, nes jo mokiniai bus ir mokytojai.

Virgilijus Noreika turi labai gražų tenorą. Balsas labai gražios spalvos, labai tyras, labai švarus, gana turtingų obertonų derinio, šiltas, simpatingas, patrauklus ir maloniai klausomas. Turi gerą klausą, nes ne karto nepažeidė intonacijos. Dydžio ir pločio prasme jis turėtų būti lyrinis, tačiau savo pobūdžiu, o gal itališkos mokyklos paveiktas, jis pasinėšęs dramatiškumo kryptimi. Atrodo, kad pats balso savininkas mėgsta šią kryptį, duodančią daugiau galimybių efektams. Ir tie pavyzdžiai/dramatinė arija/ rodo, kad jis ir pajėgus tokias partijas nešti.

Solistas tačiau koncerte dainavo daugiausia mūsų gražiasias liaudies dainas arba dainas, kurios kad ir kiti moka 1 dol.

Visais transporto reikalais rūpinasi inž. A. Kličius.

300 METŲ NUO PIRMOSIOS RUSŲ OKUPACIJOS LIKVIDAVIMO LIETUVOJE, 1667-1967

RAŠO PROF. DR. VANDA DAUGIRDAITĖ - SRUOGIENĖ

Amerikiečiai, keletą šimtmečių gyvendami atsisakyre nuo savo senojo lopšio, Europos, ir patystūrėdami labai trumpą istoriją – juk JAV valstybė prasidėjo 1776 m., kai Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos istorija ėjo prie galo po pirmojo padalinimo. – 1772 m., –amerikiečiai labai mažai domisi praeitimi. Jų įtakoje ir mūsų jaunimas gyvena kaip aklas, bodėdamasis pažinti ne tik tolimesnius, bet ir visai artimus įvykius, kurie be pertraukos verda, kunkuliuoja, sukurdamiesi pasaulinius konfliktus. Čia nepažinus jų ir jų priežasčių, neįmanoma orientuotis šiame sudėtingame pasaulyje, kuriame mums tenka gyventi.

Vienas iš svarbiausių centrų, iš kurių mūsų laikas kyla konfliktai, yra Maskva.

Maskva, Kremlius, tai vardai, kuriais šiandien sutrumpintai vadiname Rusijos imperijos slobiną. O seniau, net iki 18-to amžiaus, tai ir buvo tikras vardas tos ilgai Vakarų nepažintos augančios galybės, kuri pamažėle išsiplėtė iki Lėdynuotojo vandenyno, iki Juodosios jūros, iki Pacyfiko ir vidurinės Europos širdies, sunaikindama daugelį tautų, nušluodama Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos, vėliau Nepriklausomosios Lietuvos savarankumą.

Ar nūdien daug kas žino, kad to slobino, tos baisios Maskvos, pradžia buvo labai kukli, 1147 m. tai buvo maža pilaitė, vieno iš menkiausių rusų kunigaikštelių tėvonių?

Bet tai mažai sodybai prie Maskvos užėmė istorinės aplinkybės (taip palankiai susiklostė, kad ji sparčiai pradėjo augti ir stiprėti. Geografinė padėtis buvo itin patogi: pačiame centre rytų slavų gyvenamų žemių, prie upės, kurios intakais iš seno ėjo



DR. V. SRUOGIENĖ PASKAITOS METU

susisiekiama su tolimesniais, su turtingais Rytiais, su derlingomis pietų žemėmis, su kultūringais Vakarais. Nuo seniausių laikų Maskvos kunigaikštėliai ėmė mokesčius iš Plaukiančių pro šalį pirklių ir iš to greit pralobė. Likimas davė Maskvai gabius ir veržlius valdovus, kurie labai anksti ėmė garsėti gruboniškumu, ilgainiui virtusiu jau gerai mums žinomu rusišku imperializmu. Nepamirškime, kad rusų istorikų taip garbinamas "rusiškų žemių rinkimas" Maskvos buvo varomas smurto keliu: kartais per matymonialinius ryšius, dažniau per papirkimus, klasta, o daugiausia per jėgą, kardu užkariaujant kaimynų žemes. Prijungiant prie Maskvos Jaroslava, Suzdalį, Tverę, Didžiąją Novgorodą, Pskovą – nekalbant apie smulkesnes kunigaikštijas ir vėlesnius užkariavimus – kraujais pasruvo pačių rusų teritoriją, tūkstančių tūkstančiai pačių rusų galvų riedėjo

nuo pečių...

Ilgai Lietuva savo krauju ir kūnu gynėsi pati ir tuo pačiu gynė Vakarų kultūrą nuo brutalaus barbaro veržimosi į Vakarus.

Dar kai Vytautas Didysis leido savo vienintelę savo dukrą Sofiją už Maskvos kunigaikščio, Lietuva buvo tiek galinga, kad lietuviai realiai siekė užvaldyti Maskvą. Juk Algirdo politinė platforma buvo aiškiai formuluota:

"Visa Rusija turi priklausyti Lietuvai!"

Tik spaudžiamą vokiečių iš Vakarų ilgainiui mūsų Lietuva neatsilaikė. Ir kai Didysis Lietuvos Kunigaikštis Aleksandras 15-to ir 16-to amžių savarajė vedė maskviškę Elena, jau tada Maskvos slobino nagaiskaudžiai įsikabino į Lietuvą. Ir 16-to amžiaus antroje pusėje Ivanas IV Žiaurasis susiviliojo idėja pasiekti "šiltuosius vandenius", Baltijos jūros krantus. Ivanas išsiveržė ir latvių ir estų žemę, tada Livonija tapo dinama. Maskolių žiauru-

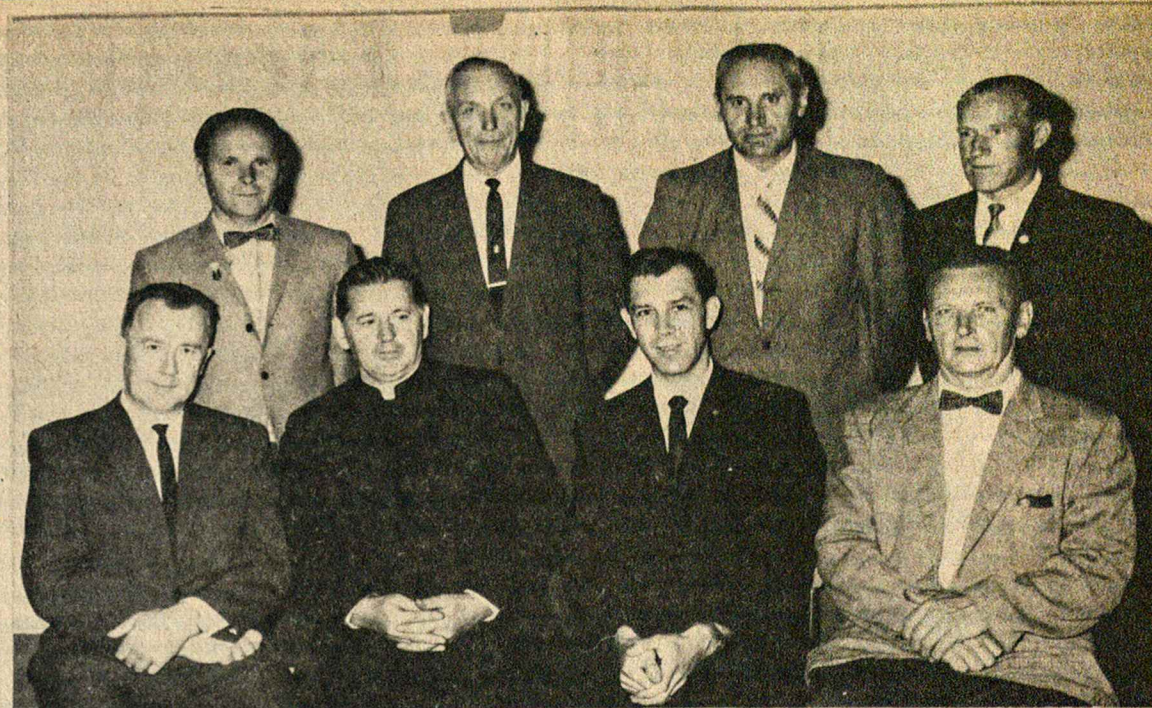
mai ir barbariškumas sukėlė siaubą Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje, nekaltant apie mūsų kraštą... Nepaisant to – labai įdomu čia iškelti dalyką, kuris išsina iš šio rašinio ribų, bet tiek mažai žinomas, kad yra vertas paminėti – Anglijos karalienė Elzbieta I – ji, protestantė, užmezgusi prekybos ryšius per Lėdynuotąjį okeaną su Maskva, šiais kontrreformacijos kovų laikais ėmė militariškai remti barbarą Ivaną prieš tada augančią kovojančią katalikybę Lietuvoje! Kokia paralelė, kokia analogija su antrojo pasaulinio karo įvykiais, kada Anglija su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis maitino bolševikus, tarant ukrainiškai "na pohyb!" sau! Nors ir motyvai buvo skirtingi, bet rezultatai tie patys... Anglijos pagalba anais tolimesiais laikais, kaip ir šiandien, sustiprino Maskvos užmačias, Maskvos siekimą prietipie Baltijos krantų...

Politiniai įvykiai Europoje nuo 16-to amžiaus ėmė ypač komplikotis. Viso to neįmanoma čia net paminėti.

Ne tiek Lenkijos, kiek Lietuvos pastangomis Ivanas Žiaurasis buvo sustabdytas. Tai buvo nuopelnas mūsų – didžiojo valdovo Stepono Batoro. Bet jis pasimirė kaip tik tada, kai jis ruošėsi suduoti galutiną smūgį maskoliams. Ir jo mirtis, kaip įtarima, nebuvo natūrali, – jis buvęs užnuodytas... Anglijos agentų...?

Po Batoro mirties Lietuvos – Lenkijos valstybių atsparumas pašljo. Dar kartą, 17-to amžiaus pradžioje, Lietuvos – Lenkijos kariuomenė pastiekia Kremlį, bet jau to paties amžiaus vidury pati tampa baisios Maskvos invazijos auka.

H. Z. Schewring, "Czy kro-lebojstwo?" London, 1964.



Tryliktosios Kanados Lietuvių Dienos Komitetas/sėdi iš kairės: J. Šiaučius – išdinininkas ir L. D. leidinio redaktorius, Tėvas K. Pečkys S. J. – pamaldoms, R. Verbyla – k-to pirmininkas, Stp. Kęsgaila – I vicep-koordinatorių; stovi: J. Ladyga – baliaus komitijos pirm., dr. P. Lukoševičius – koncerto ir E. po 67 pasi-rodymų komitijos pirm., Aug. Mylė – sekretorius. Nuotraukoje trūksta: kun. dr. F. Jucevičiaus – pamaldoms, Alb. Norkeliūno – II vicepirm., R. Otto – sporto reikalams, V. Zubo – spaudos ir informacijos reikalams.

1655 metų karas su Maskva buvo tikrai baisus. Maskoliai, kaip amaras, užplūdo Lietuvą. Ugnys pleškėjo miestai, kaimai, dvarai; žmonės žudomi, kankinami be atodarių, tūkstančiais varomi į Maskvos vergiją... Čia tuo laiku užslinko ir švedai iš šiaurės... Tuos žiaurumus aprašyti trūksta žodžių net mačiusiems, išgyvenusiems maskolių brutalumą 1944/5 metais...

Didysis Lietuvos etmonas kunigaikštis Jonušas Radvila desperatiškai bandė suorganizuoti pasipriešinimą milžiniškos azijatų armijos įsiveržimui. Kazoko Zolotarenko gaujos rugpjūčio 7 d. priėjo prie Vilniaus. Tą naktį žmonės panikoje bėgo iš sostinės kas į miškus, kas prie jūrų, kas į Prūsias. Miestiečiai gynėsi prie miesto vartų, namuose, bažnyčiose – veltui. Kazokai išlaužė vartus, paėmė ištvirtinčius pastatus. Anot aržininko: "žudė visus, kas tik jiems pakliuvo, vyrus, moteris, šunis, kates"... Sako, apie 25,000 lavonų gulėjo gatvėse. Kitą dieną Maskvos caras Aleksiejus triumfiškai įvažiavo į Gedimino sostinę ir apsiskelbė didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Maskoliai siautėjo, žudė, plėšė, ką tik sugrobę

vežėsi į Maskvą – auksą, sidabrą, brangenybes, baldus, paveikslus, karietas, pilis marmurą, skaptuotas duris, auksinius bažnyčių stogus... Sudėgino miestą, vien kaminais stūksojo, iškilę iš pelenų...

Maskoliai užėmė ir Kauną, Gardiną. Visa pietryčių Lietuva buvo nusiaušta. Žuvo per šimtmečius ramiai žmonių krautiturai, archyvai, paminklai. Ilgam krašte ūkis apmirė, žuvo kultūra, žmonės vargė paskendo, baudžiava sunkia našta prisilėgė sugriautus kaimus.

Keletą metų Lietuva kentėjo tą pirmąją maskolių okupaciją. Bet vis dėlto ji dar ji prisikėlė.

Karas su Maskva tębėsi, nepaisant 1656 m. pasirašytų paliaubų Nemėžiūje. Ir žingsnis po žingsnio maskoliai buvo stumiami iš Lietuvos. 1660 m. Mykolas Pacas su Lietuvos kariuomene buvo apgulęs Vilnį, bandė jį atvaduoti, bet tik 1661 m. maskoliai buvo išvaryti iš mūsų sostinės.

Kunigaikštis Boguslavas Radvila pats savo lenkiškai rašytoje ir lotyniškais žodžiais perpintoje autobiografijoje aprašė Vilniaus atvadaviną:

"Die 2Xbris/gruodžio 2 d. liepė man karalius būti /Jonas Kazimieras Vaza.

su juo ia consilio/pasitarti me/. Nutarta puliti Vilniaus pilį. Die 2Xbris liepė karalius man duoti visuotino puolimo įsakymą, aš jam prieštaravau, nenorėdamas įžeist etmoną Sapiegos, bet lpo consente /jam sutikus/ turėjau karaliaus valios klausyti. Gruodžio 3 d. labai blogai jaučiausi išsisukęs koją. To pat mėnesio 4 d. Maskva, nelaukdamas puolimo, surišo savo komendantą, o atidavusi pilį, atvedė savo vaivadą kunigaikštį /Miaseckoj/ apkaustytą. Pati Maskva pripažino, kad taip greitos ekspedicijos prieštatis buvo mano žmonių atvykimas prie Vilniaus, nes mano atvykimo į Vilnį išvakarėse, eidamas nuo Verkių,

savo žmones išrikiavau vienoje linijoje pagal kalnus ir kiekvienam iš draugų, raitelių, laisvų tarnų, liepiau uždegti po 8 laužus. Tada Maskva iš pilies matė. Čia pat iš ryto, priešė prie pilies, išstėsiu savo žmones į kuolį laisvą eilę, ir ši karo gudrybė labai ir labiausiai man pavyko.

Die 10Xbris/gruodžio 10 d. /tam kunigaikščiui paimitas kaklas/ jis mirė nuo baustas/, dieną anksčiau karalius išvyko iš Vilniaus! Pagaliau tas ilgas ir Lietuvą išvarginęs karas baigėsi 1667 m. sausio 30 d. taikos sutartim, pasirašyta Andrusave. Lietuva neteko svarbios tvirtovės Smolensko ir visų žemių, buvusių kairiajame Dniepro krante, net ir Kijevo dešiniajame. Maskvos valdovas atsiskė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio titulo, paleido karo belaisvius, bet negrąžino tūkstančių išvežtų žemdirbių, lygiai kaip ir neišpildė daugelio sutarty padarytų pažadų.

Taip Lietuva, atsigynusi nuo priešo, dar atlaikė sąvo nepriklausomybę dar apie šimtą metų.

Kaip paminklą nuo išsivadavimo nuo Maskvos okupacijos broliui Pacai – didysis etmonas Mykolas ir Žemaičių vyskupas Kazimieras – pastatydino šv. Petro ir Povilo bažnyčią Antakalnyje, Vilniuje.

V. Sruogienė.

JONAS GOŠTAUTAS PONAS TEISĖJAITIS

ARBA

PASAKOJIMAS

APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIJĄ

1839. Devinta atkarpa. Rėšk tiesą, ir nebijo!

ANTRAS SKYRIUS

VALSTIEČIO PIRKIA. KRIKŠTYNOS

Krikštaitėvių pasišalinimas atpalaidavo puotautojus. Kiekvienas atvirai sakė savo nuomonę, girdamas gerumą Vincentės ir pono Teisėjaičio, apie kurį buvo girdėję, jog esąs geras savo baudžiauninkams.

— Ak, jeigu jie visi būtų tokie, kaip mes juos mylėtume! — tarė vienas. Bet valstietis su perkirsta lūpa atsėvė:

— Kaipgi jūs norite sutaikyti velnius su žmonėmis! Jie yra atsiųsti į šį pasaulį, idant kankintų žmonių giminę už pirmojo tėvo Adomo nuodėmes. Todėl jie plaukioja aukse, sidabre ir visokiuose turtuose, o tam vargšui žmogui vien bėdos ir vargai. Et, kvailiai jūs, kvailiai, jeigu manote, jog pasaulyje yra bent vienas geras bajoras. — Ir jis pirmas užtraukė dainą, jų sudėtą prieš bajorus:

Štekeica, bajorica, kirpica, kamanica, dobravica, malavica, bajoraitis, bajoraitis.

Sie žodžiai, kuriais baigiasi kiekvienas posmas, neturi jokios prasmės, jais tik pamėgdžiojama lenkų kalba, kuria kalba bajorai. Tačiau pačiuose posmuose aiškus praeikimų ir patyčių bajorams.

Niekas iš valstiečių negalėjo atsispirti šiai žavingai dainai, ir visi užtraukė chorą. Kartodamos baigiamuosius posmų žodžius, moterys plojo rankomis ir šoko.

Baigė dainuoti, pabaigė tuštinti degtinę, kurios dar turėjo pirkioje, o kai pristigo, kiekvienas puotos dalyvis ėjo namo pasiimti tai poros vištų, tai saiko grūdų, nešė į smuklę išmaintyti į degtinę, o su ja vėl grįžo į krikštynas.

Gili naktis dar matė visus tuos nelaiminguosius Petraičių pirkioje, bet pusė jų jau gulėjo iškritę be sąmonės, o tie, kurie dar galėjo pajudėti, mušėsi arba susikibę bandė grįžti į savo namus.

Ponui Teisėjaičiui su Vincente sugrįžus į ponų S. namus, vienas iš brolių pranešė ponui Teisėjaičiui, jog pono maršalo X. pasiuntinys išvežiojo kaimynams laiškus, kviečiančius rytdienai į medžioklę, ir kad pakvietimą, adresuotą ponui Teisėjaičiui, jie sulaukė.

— Artėja seimelis⁴⁵, — tarė vyriausiasis brolis, — mūsų magnatams pradeda mūsų prireikti — štai iš kur tie pakvietimai. Trejus metus mes jiems lankstomės, bet užtat kas traji metai jie mus mėnesį arba du vašina. Ponas Teisėjaitis, tikriausiai, neatsakys nuo šito pakvietimo? Mes būsimė ten visi, nes pakviestos net moterys. Tamstos tėvas buvo iš mūsų partijos.

— Stengsiuosį įkaltibį savo bičiulį, kurį palikau namuose, ir tikiuosį, jog atvažiuosime abu.

Parvažiavęs namo, ponas Teisėjaitis papasakojo bičiuliui apie pono maršalo X. pakvietimą ir paklausė, ar nenorėtų dalyvauti šioje priešseimelinėje medžioklėje.

— O ką, ar mes negalim? — tarė jo bičiulis. — Važiuojam, jei ne dėl ko kitko, tai bent pasijuokti iš tų mūsų užriestanosų magnatų kvailumo.

Tad buvo nuspręsta važiuoti.

44. Maršalas (maršalka) — Lenkijos — Lietuvos valstybėje bajorų renkamas vyriausias paviato (apskrities) pareigūnas, kuris pirminkaudavo bajorų seimelams, o karo metu, paskelbus visuotinį šaukimą (lenk. pospolite ruszenie), privalėjo atvesti savo pavieto bajorus į kariuomenės telkimo vietą. Caro valdžia buv. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijoje paliko pavietų maršalus, prilyginus juos Rusijos apskričių bajorvedžiams (rus. predvoditel dvorianstva), o nuo 1800 m. įvedė taip pat gubernijų maršalus. Vieni ir kiti buvo renkami bajorų seimeliuose trejiems metams.

Tai buvo garbės tarnyba, be algos. Pavietų maršalai buvo pavaldūs gubernatoriui, jie buvo savo pavietų bajorų reprezentantai, pirmieji savo rangų pavieto pareigūnai, nors kiti valdžios organai jiems nebuvo pavaldūs. Maršalo pareiga buvo rūpintis apskritai visais savo pavieto bajorais ir dvarininkais liečiančiais reikalais, paskirstyti dvarams valdžios uždėdamas prievolės (kelių taisymo, grūdų sandėlių suplymo, kariuomenės aprūpinimo, rekrutų pristatymo ir kt.), dalyvauti sprendžiant ginčus tarp privačių dvarų valstiečių ir jų dvarininkų. Tiems reikalams maršalai turėjo savo kanceliarijas (sekretorių ir du etatinius raštininkus), išlaikomas dvarininkų sudėtais pinigais. Gubernijos maršalai buvo pirmieji po gubernatorių gubernijos pareigūnai; juos caro valdžia skirdavo iš dviejų kandidatų, išrinktų bajorų seimeliuose. Gubernijų ir pavietų maršalų vietas paprastai užimdavo stambiausi dvarininkai. Čia autorius, atrodo, turi galvoje Upytės pavieto bajorų maršalą.

45. Seimelis arba pavieto bajorų suvažiavimas feodalinėje Lenkijos — Lietuvos valstybėje buvo bajorų luomo organas. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje įtvirtintas II-jo Lietuvos statuto (1566). Per seimelius bajorai realizavo savo teisę dalyvauti valstybės valdyme, išrinkdami deputatus į seimą ir aptardami valstybės ir savo luomo reikalus. Caro valdžios metais egzistavo pavietų (apskričių) ir gubernijų seimeliai, kaip bajorų savivaldos organas, kurio kompetencijoje buvo palikta išrinkti trejiems metams pavietų ir gubernijos renkamuosius pareigūnus, paskirstyti valdžios uždėtas dvarams prievolės ir išreikšti pageldavimus valdžios pasiūlytais ir apsvartytais bajorų reikalais. 1801 — 1809 m. Vilniaus gubernijos ir pavietų seimeliai vykdavo Vilniuje, kur suvažiudavo apie 2000 dvarininkų, turinčių balsų teisę, 1810.17 d. įsakų buvo nustatyta, kad pavietų seimeliai turi vykti pavietuose, o Vilniuje — tik gubernijos seimelis, kuriame dalyvaus ne visi turintys balsų teisę gubernijos bajorai, o tik po 10 delegatų iš kiekvieno pavieto. Seimelių sušaukimo laikas buvo įvairus. 1814 m. buvo įsakta šaukti pavietų seimelius kas treji metai lapkričio 15 d., o darbų tvarka patvirtinta tokia: pirmiausia vyksta "rinkimų sesija", kurios metu renkami pavieto pareigūnai: pavieto bajorų maršalas, jo padėjėjas — karuža, deputatas bajorystės tvirtinimo reikalams, žemės ir pilies teismų pirmininkai (prezidentai), teisėjai ir raštininkai, policijos (žemesniojo žemės teismo) nariai — asesoriai, ribų teisėjai (pakamaris), matininkai, varžniai (teismų vykdytojai, antstoliai) ir pavieto grūdų sandėlio deputatas. Po to "ekonominėje sesijoje" svarstomi kiti einamieji reikalai. Gubernijos seimeliams buvo nustatyta susirinkti po pavietų seimelių, gruodžio 12 d. Apskritai, Nikolajaus I valdymo metais gubernijų seimeliai rinkdavosi kas treji metai gruodžio — sausio mėn., o pavietų seimeliai — trejetą mėnesių prieš gubernijos seimelį. Čia autorius kalba apie artėjančius pavietų seimelius.



THE RED CROSS IS
PEOPLE LIKE YOU
HELPING
PEOPLE LIKE YOU

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

Mūsų didžiojo poeto, rašytojo ir mokslininko, Vinco Mykolaičio-Putino gyvenimas, darbai ir kovos už laisvą asmenybę yra mūsų visos tautos susidomėjimo zenite kaip tikslai dabar, kai jis jau mirė ir paliko didelį literatūrinį, kultūrinį ir moralinį palikimą. "Lietuvių Dienos" paskelbė kaip tikslai žinias apie paskutines poeto gyvenimo dienas ir laidotuves, kas, be abejo, yra įdomu žinoti ir Nepriklausomos Lietuvos skaitytojams. Todėl NL red. drįsta pasinaudoti Lietuvių Dienų patiektomis žiniomis ir labai sodriu, kūrybingu ir vertingu redaktoriaus poeto Bernardo Brazdžionio pasisakymu.

AŠARŲ IR VAIKŲ PILIAKALNIS DIDŽIAJAM LIETUVOS PIRMŲJŲ VAIKŲ POETUI

Vietoje eulogijos Vincui Mykolaičiui-Putiniui

Lenkiam galvas ties didžiojo kūrejo kapu ir suspausta širdimi klausomės iš tolo gautų žinių apie paskutiniąsias jo žemiškos būties valandas. Štai žodžiai iš laiško Putino seseriai, gyvenančiai Australijoje: "...gal palengvins Jūsų liūdesį tai, jei aš aprašyčiau paskutines Jo gyvenimo dienas, jei Jums pasakytčiau, kad jis mirė lengvai, nesikankinęs. Užgo, ramiai, ramiai, be mirties baimės, be priešturtinio skausmų. Tai buvo 1967 birželio 7 d. 19 val. ramiai Kačergynės pušyne, netoli Nemuno kranto. Ten jis ir savo poilsinę buvo atvažiavęs prieš porą savaitių visai vasarai.

Jautėsi Putinas pastaruoju metu gana silpnai. Ypač ši žiema buvo sunki, — menkai tebuvo sveikatos, nors vis dar po truputį dirbdavo. Visą žiemą laukė pavasario, vasaros, tikėjosi Kačergynėje atgausias jėgas. Ir iš tiesų, jei Vilniuje į lauką pavaikščioti labai retai teiseidavo, tai Kačergynėje nors labai netoli, tačiau išdavo pasivaikščioti, pasidėti pušyne. Birželio 5 d. vakare jis ėmė skustis, kad jam kažkaip krūtinę skauda. Ypač kairėje pusėje viršuje (žymiai aukščiau širdies ribų), priėmė vaistų, atsigulė. Po vaistų pagėrėjo, tačiau miegojo mažai, vis skundėsi, kad maudžia krūtinę. Ryte (VI.6), vėl suleisdamas visą eilę vaistų, savijauta pagėrėjo. Atsikėlė, valgė, vaikščiojo. Žodžių, diena praėjo kaip paprastai. Vakare abu su žmona klausėsi per radiją transliaciją H. Berlioz "Requiem". Prieš tai vis sekė laikrodį, kad tik nepamirštų laiku įjungti radijo aparatą. Prieš baigiant pasijuto pavargęs ir nuėjo prigulti. Tuoj pat vėl pradėjo skustis tais pačiais vakarykšiais skausmais. Šį vakarą jie reikėsi stipriau. Vėl vaistai, vaistai... Naktis praėjo neramiai. Čia nuolat skundėsi skausmu, čia savotišku dusinimu. Prašė žemai paguldomas, čia reikalavo pasodinti. Ryte (VI.7) vėl suleisdamas įvairius vaistus, jis apmisto, tačiau jau nesikėlė, jautėsi silpnai... Pagaliau atvažiavo širdies specialistas (iš Kauno klinikų) su med. seserimi ir įvairia aparatu. Ėmė daryti kardiogramą, nors jiems apžiūrėjus ligonį jau buvo aišku, kad neišvengiama baigtis atėjusi. Ir kardiograma jiems tik parodė paskutinius širdies dūžius... Baigus procedūrą, Dėdė paklausė: "Ar viskas?" — "Viskas", — atsakė gydytojas. "Kaip Jūs, profesorius, jaučiatės?" — savo ruožtu paklausė gydytojas. "Man labai silpnai" — vos ištare lūpos, ir jo jau nebebuvo. Tyliai užgo.

...Žinia apskriejo momentaliai. (VI.7 per TV, o VI.8 laikraščiai pranešė). Ir jau birželio 8 nuo pat rytą į Kačergynę ėmė plaukti žmonės su gėlėmis, vainikais. O jis gulėjo gėlių apsuptas nebylus ir labai, labai gražus, ramus su lūpos sustingusia atlaidžia šypsenėle. O jau vakare (21 valandą) karstas buvo inčestas į gražiąją Universiteto Akty salę Vilniuje. Žinoma, čia jo laukė didelis būrys žmonių: rašytojų, menininkų, studentų, aktorių, mokslininkų ir šiaip visuomenės, jo mokinii. ...Po kelionės veidas buvo vis toks pat gražus. Tik jau birželio 9 ėmė greitai keistis. ...Todėl, kas atėjo Putino lankyti birželio 10 ryte, veido pamatyti negalėjo: karstas buvo uždengtas (uždengė birželio 9 d. 24 val.).

O lankytojų visas dienas buvo nepaprastai daug. Tūkstančiai su ašarom akys ir meile širdy praėjo per tas porą dienų. Ir ne tik vilniečių. Todėl, rodos, čia suplaukė visos Lietuvos gėlės vainikuose ir puokštėse. Su gėlėmis ir muzika buvo atsisveikinama su Putinu. Akty salėje (ir vėliau kapuose) filharmonijos orkestras, styginis orkestras, valstybinis choras, solistai vieni kitus keisdami atliko jo mėgiamiausius Bacho, Mocarto, Bethoveno, Schuberto, Čiurlionio ir kit. kūrinius. Ir palydėti jį, paskutinę poilsio vietą — senuosius Rasų kapus suplaukė minios. Retas atėjo be gėlių puokštės. Todėl kapas skyste paskendo gėlių kalne. Čia marios bijūnų — baltų, raudonų (jų dabar pats žydėjimas). Net stebies, iš kur tiek rožių, tų puikių jo mėgiamų žiedų juo ankstyvuojau vasaros metu. Didžiulę salę nuklotum jų žiedais. Lelijos, gvazdikai, gladiolai (iš kur jie taip anksti!), hortenzijos ir daugelis, daugelis kitų, baigiant laukų gėlėmis: ramunėmis, varpeliais, rūpiagėlėmis ir net kačpėdėlėmis. Žmonės nuo šių gėlių piliaikalnio, kuris pridengė didelę asmenybę, ilgai nesiskirstė, o į kapus vis dar ėjo ir ejo nauji būreliai.

...Jo amžino poilsio vietelė labai graži, prie pat tako, netoli Basanavičiaus kapo. Šiuose kapuose palaidota daug mūsų kultūros milžinų. Čia ir Čiurlionio, ir Vaičiūno, Sruogos... Taltai Kelpšos ir eilės kitų kapų."

PONAS TEISĖJAITIS

ARBA

PASAKOJIMAS APIE LIETUVĄ IR ŽEMAITIĄ PIRMAS SKYRIUS

/ Atkelta iš 3-ojo puslapio /

TREČIAS SKYRIUS

ARISTOKRATO RŪMAI

Jau atėjo vidurdienis, o prie pono maršalo rūmų vis dar važiuavo karietos, fajetonai, brichos, brikeliai ir kabrioletai⁴⁶, prisėdę įvairaus amžiaus svečių — vyrų ir moterų.

Atsižvelgiant į atvykstančiojo pareigas, turtą bei reikšmę, pasitiktai ėjo arba ponas maršalas, arba jo tarnautojas.

Abiem mūsų jaunikačiams, kurių brichka pakeliui atsitiktinai pasivijo pono prezidento⁴⁷ V. — maršalo X. seimelių partijos svarbiausiojo veikėjo — karieta, teko nepaprasta laimė: juos asmeniškai pasitiko pats ponas maršalas, — laimė, tikriausiai, dėl to, kad paltakė atvažiuoti vienu metu su ponu prezidentu.

Papročio sveikinantis bučiuotis į lūpas, taip įsipykusio, bet lygiai ir paplitusio tarp Lietuvos bajorų, nesilaikoma, kai bajoras susiduria su magnatu; mat, bajoras turi pasitenkinti, pabučiavęs magnato petį arba tik alkūnę, ir tai priklauso nuo malonės laipsnio, o magnatas vos malonėja linktelėti galva. Ponas Teisėjaitis su savo bičiuliu, žinodami apie šitą pažeminančią apeigą, apskirai jos išvengė, iš tolo nežymiai nusilenkdami ir pasisakydami savo pavardes, kadangi dar nebuvo žinomi.

Kai salonas prigūžėjo svečių, į vidų įėjo ponas maršalėnė X. su būriu palydovių ir pasveikino visus susirinkusiuosius bendru reveransu.

46. Kabrioletas — lengvo tipo dviratės vežimas, į kurį kinkomas vienas ar keli.

47. Prezidentais buvo vadinamieji gubernijos ir pavietų teismų pirmininkai.

Poeto agonija /Rašo B. Brazdžionis/

Mano rankose nedidelis 80 puslapių eilėraščių rinkinėlis, vardu "Rūsčios dienos". Autorius — Vincas Mykolaitis-Putinas; leidėjas — "Sakalo" knygų leidykla Kaune. Išleidimo data — nepažymėta. Asmeninė autoriaus dedikacija — 1943 metų IV. 12 d.

Knyga duota spausdinti 1941 metų pabaigoje, bet vokiečių okupantų cenzorių nepraleista ir išbuvisi iki 1944 metų, kada Sakalo vedėjas, rizi kuodas, slapta išspaudė keletą cenzūros nepaileistų knygų, tarp jų ir 1942 metų "Literatūros Metraštį", spaudai atiduota 1941 metų gale.

Knyga neminima jokiam V. M.-P. raštų sąrašė. Gal tik vienas kitas "Rūsčių dienų" egzempliorius bus patekęs į laisvąjį pasaulį, bet, reikia manyti, kad ir Lietuvoje nedaug jis tebus palitęs. Viso tiražo likimas nežinomas, bet galima spėti, kad jis, panašiai kaip ir pirmaisiais komunistų okupacijos metais, kartu su kitomis nepaileidajamomis knygomis, bus išvežtas į Petrašiūnus ir sunaikintas. Pas vieną kitą asmenį išlikęs egzempliorius, leidėjo ar paties autoriaus dovanotas, galėjo būti laikomas tik labai saugiai paslėpus ir su rizika už tai patekti į kalėjimą ar būti išstremtam į Sibirą. Kad tai ne tuščias spėliojimas, skaitytojas gali įsitikinti, paskaitęs šiuose puslapiuose (9 ir 10) spausdinamą iš ten patimtų eilėraščių ciklą "Raudonpalvė aušroj". Ciklas išties paimtas iš to rinkinio ir rodo labai retą mūsų poezijoje įspūli (vartojant tą komunistinį terminą gerąja prasme) prieš komunistinę vergiją, išreikštą nevaržomai, nepiepiamai, laisvai, lyg ugniakalniui išsiveržus iš žmogaus širdies gilumos, kur tik per vienerius komunistinio košmaro metus spėjo susirinkti tiek baisaus skausmo, tiek šurprios baimės, tiek klatingų šūkių nugairinto jausmo, tiek keršto dvasios dvoko ir merdinčių bevilių aimanų, kruvinių ašarų, ir šmėkliško siaubo... Tiek net Dantės pragare nepavaizduota purvo ir baisybių, kad toks didelis estetas, toks individualistinės poezijos kūrėjas ir simbolikas, kaip Putinas, nebeįstovė ne išskais tos likimiesi Golgotos kančių paprastais realistiniais, beveik kasdieniniais žodžiais, bėželio išsilavinimo sukilimui bėvykstant ir jau praejus. (Mūs dienos kaip tankios kalėjimų grotos... "Jau išgamų knibžda šešėliuos niekšingų gauja...". "Toli pasiliko tėvynės dirvonai... Kur "Stalino saulei" praeivius raudonai, Lietuvis neteko taikos ir gerovės...").

Nežinia, kiek jie paplito pačioje Lietuvoje, bet Vokietijoje ne kartą teko girdėti prof. V. Blūziką deklamuojant "Liaudies dainą": Nuo Baltijos jūros lig, Vilniaus kalnelių / Dejuoja lietuviai maskolių nagaus...

Ciklą sudaro 11 eilėraščių, rašytų nuo birželio 10 iki tų pat metų rugpjūčio 15.

Antrą rinkinio ciklą "Sutemų nuotaikos", sudar 13 eilėraščių (plius vertimas iš Lermontovo: "Žiūrių į ateitį su baimė", rašytų 1939 metų gale, (čia matome ir eil. "Kelias atgal", dėl kurio nacių cenzoriai užsitrūstę knygos nepraleido...).

Nenorint dar labiau erzinti komunistinių budelių, teko su galesčių paleisti ne vieną progą, nepasakeliant laisvoje spaudoje Putino "Raudonpalvės aušros" eilėraščių — Baisiojo birželio įvykius minint, sukilimo 10, 20 metų sukakties progomis, Stalinui mirus ir pan.

Šiandien, autoriui mirus, kai jau atvira burna galima prabilti, deja, matome, kad be reikalo neparodėme gyvojo rezistentų poeto, nesustiprinome jo rezistentinės kovos balso, paskelbdami eilėraščius tada, kai jis pats okupacijoje išdriso parašyti ir paskelbti "Prometėjų", "Kobrą" ir kitus, nekaltant apie ištisus rinkinius, kaip Buties valanda arba paskutinytis — Langas. Tiesa, jie pridengti čia metaforos šydu, čia klaidinančių gestu ar adresu, bet atvira sėlbij tironų prakeikimą ir šlovina laisvę.

Tarybinėje spaudoje paskelbtas Putino žodis 1946 metų rašytojų susirinkime skaudžiai rodo, kokią kainą Putinas yra sumokėjęs už tų eilėraščių ciklą, kad būtų paliktas gyvas ar neišvežtas į Sibirą. Nors ir pačiais taisniaisiais priešų sunaikinimo metais partija vis dėlto suprato, kad iš palikto gyvo, bet prievartaujamo, tokio didelio poeto, kaip Putinas, jie turės daug daugiau naudoti partinei propagandai, negu jį amžiams nutildė. Komunistinės partijos egzektoriai, velniš-

kai gudrūs, turi ilgametį patyrimą ir nevengia net angelais pasiversti, jeigu mato, kad šita rolė jiems apsimokės šimteriopai.

Tai gi, kai II-sios okupacijos pirmaisiais metais vyko generalinis visų lietuviško gyvenimo sričių valymas, kai buvo suimti, nubausti ir išstremti, palyginus su Putino "nuodėmėmis" tokie nekalti kūdikiai, kaip jaunas poetas Paulius Drevinis, arba saviškis V. Drazdauskas ("paderes nedovanotinų klaidų"), Putinui buvo "leista" atlikti viešą išpažintį, save ir savo kūrybą suvergiti, vergiškai save degraduoti ir pasižadėti persiorientuoti, tą patį patariant ir kitiems padaryti. Štai keletas jo tos išprievertautos išpažinties ištraukų:

"1940-1941 metais atrodė, kažkas tarsi nušvit, tarsi paašškėjo. Bet štai karo pradžioje ar tai dėl menko politinio susiorientavimo, ar tai dėl klaidinančių sugestių ir nuotaikų įvyko taip, kad parašiau, prisipažįstu čionai atvirai, reakcinių eilėraščių. Nedaugiausia jų buvo, ne daugiau kaip 10, gal ir tiek nėra buvę. Jie yra paskelbti, tamstoms tai ne paslaptis. Laimė, okupaciniame gyvenime greit prasibėliau ir susiorientavau. Toliau okupacijos metais, tiesa, esu rašęs ir skelbęs tai, ką rašiau, bet dėl šito aš labai nesilvartauju. Tai buvo dalykai, kuriais stengiausi prasmugeliuoti arba pratempti, kaip dabar sakoma, tokias nuotaikas, kurios vis dėlto kėlė pasipriešinimą mūsų tautos vokiškiesiems okupantams. Žinoma, jie nieko bendra neturi su tarybine literatūra, bet jie ir nepataikavo okupantams, kas būtų buvę verta didžiausios gėdos ir pasmerkimo."

Saulėtekis PUTINO EILĖRAŠČIAI

Su neviltingu žiūru į tekančią saulę raudoną: Ji klaičių darbymetį mano dienom pranašauja. Jau eina piovėjų su žvilgančiais dalgiais kolona, Ir virpa kietai rankavėta suspaudusi saują.

Bet niūrūs ir vieniši tekančios saulės piovėjai. Jų dalgij šešėliai pro galvas užliuko juodai. Ne dainos juos lydi, tik užauja dulkėmis vėjai, Ir širdį baugina siaubu pranašingi vaizdai.

Bus žemėje audros, bus užtvankas griauančios liūtys, Gaisrų ugniaspalviai liečuviai padangę laizys. Pavirs pelenais mūsų dirvų ir sėjos ir plūties, Ir siela prekiauti mus gundys gudrusis žaltys.

Ateis ta diena, kuomet broly pajusime judą. Jau išgamų knibžda šešėliuos niekšinga gauja. Jau sūnų ir dukrų prieš tėvą ir motiną piudo Ir pagiežą kursto klusniųjų vergų minioje.

Bijūnų ir rūtų šalie, mano žeme gimtoji! Paplūsi tu ašarom, karštu sruvensi krauju. Bet šiandien, kol tekančia saule raudonai

Linkiu tau atgimt su rytojaus pasauliu nauju.

1941. VI. 11.

Golgota

Atsimenu tą valandą — Tokių nedaugel esti. Norėčiau visą būitį jį Vienu žodžiu išspėsti.

Lauke tirštėjo sutemos, Padangę rūkas sklaidė, Ir žvaigždžių raštais žiebėsi Likimo rūšios raidės.

Ir glaustakiai topoliai Gūdziai prie kelio švokštė, O širdyje toks rūpestis — Nei ko belaukt, nei trokšti.

Ir danguje ir žemėje Tokia klaičių nykybė: Skausme paskendus merdėjo, Nupiginta gyvybė.

Visais keliais ir kryžkeliais Žmogus prie kryžiaus kentė.

Kas valandą kartojosi Golgotos skausmo šventė.

Ir šiltas kraujas sunkėsi Į sutremptus dirvonus. — Didžios būties rūsti prasmė: Kentė už milijonus.

1941. VIII. 5.



Vincas Mykolaitis-Putinas

"Iėjus Tarybinei armijai į Lietuvą, nutariau pasilikti savo krašte. Kaip tada maniau, aš tai dariau, rizikuodamas savo laisve, o gal ir gyvybe. Jei, maniau, manęs nepašauks, tai jau tikrai į kalėjimą pasodins. Tačiau nei manęs piovė, nei į kalėjimą sodino, bet paliko tose pačiose aukštesnė ir garbingose pareigose, kurias ligi šiol, kaip galiu, taip ir einu. Gal kai kam tai sukėlė nusistebėjimo, kai kam gal ir pavydo".

Kazys Inčūra buvo ilgam nutildytas; Kazys Jakubėnas buvo nuteistas 12 metų; Kazys Boruta — 8 metams; o H. Lukauskaitė, kuri, rodos, vokiečių okupacijos metais tylėjo kaip pelė po šluota: nei bolševikų nekeikė, nei vokiečių okupantų negarbino — buvo nuteista 18 -kai metų! Ilgesnių atostogų išsiųstas Miškinis, pirmaisiais okupacijos metais taip sklandžiai giedojęs apie "Tarybinę Lietuvą" — "seserų respublikų būry...", o išsivadavimo dainos teksto konkurse laimėjęs II vieta... *

K. Jakubėnas, senas revoliucionierius, už socialistines laisvės dainas Nepriklausomybės laikais ne metus ne savo noru sėdėjęs už grotų, savam socialistiniam kalėjime per drąsiai pasijutęs, buvo nužudytas; K. Boruta, amžinas politinis emigrantas, eseras maištininkas visą gyvenimą, iš kurio stalinininkai pasiskolino Stalino saulės parnešimo posakį, po trejų metų paleistas, su nykęs, į šepetį pavirtęs, vaikams paskelbė sekti užsimojęs... Tik Lukauskaitė ir Dreviniui ilgiausiai bus tekę komunistiškai auklėtis...

Nevienodas žmonių likimas! Tuo tarpu Teofilis (Dievo sūnus!) Tilvytis, vokiečių okupacijos metais ramiai sau po buroklapiais išsėdėjęs

* Bausmės metų skaičiuose gali būti ir netikslumų, nes patys komunistai to nemini ne tik atkalęsių gyvų asmenų biografijose, bet ir ne mirusių (Jakubėno, Borutos) nekrologuose. Trumpoji T. Enciklopedija taip pat šias vietas mandagiai apeina, tik labai retais atvejais įterpdama miglotą "asmenybės kultūros" posakį, bet ir vėl tuo susi-čiaupdama, nes gi ta pati partija tą "kultūrą" iškėlė ir ta pati griovė...

Ir toliau, pastebėjęs, kad tai būsių nelengva padaryti, "ypač tiems, kurie senąją pasaulėžiūrą susikūrė vidaus kovomis ir sielvartais", kryžiuojamasis dainius apatiškai taria, kas jam, kaip ir kitiems tokiems darytina: "Smerkti, kas smerktina, daryti, kas darytina šiuo momentu" (Mūsų pabr. LD).

Laisvajame pasaulyje, kur nėra moralinės prievartos, ypač Amerikoje, diktatūrinis žiaurumas supranta labai primityviai: jeigu žudoma, turi būti nužudyta tūkstančiai, jeigu žiauriai elgamais, turi būtina būti vartojamos fizinės tortūros; dvasinės, moralinės prievartos, nei žmogaus sielos išprievertavimo ir jos agonijoje padarytų prispažinimų ar pažadų jie nesupranta. Neabejojame, kad sadistinis dvasios enkavedistas ne pirštu neprisieltė prie Putino, ištraukdamas iš jo burnos šiuos žodžius, kurie galėjo būti ištarti tik žmogui dvasiškai merdint, siekiant dar vieno gyvybės lašo:

"Norėčiau dar porą žodžių pasakyti apie save. Tamstos mano kūryba, mano raštus, tikiuosi, šiek tiek pažįstate, ir nėra man reikalo apie juos kalbėti. Tik pasakysiu tiek, kad man pačiam ta visa mano kūryba davė daugiau rūpesčio ir sielvarto, negu pastenkinimo ir džiaugsmo. Aš, štai, kone baigdamas savo gyvenimą, (nors iš tikrųjų buvo dar tik 52 metų! LD) jaučiuosi nieko iš tiesų vertingo, nieko tikrai gero mūsų literatūrai ir mūsų tautai nedavęs." (Pabraukta mūsų — LD).

Štai kaina, sumokėta už tuos 10 iš širdies išsiveržusių patriotinių eilėraščių. Štai auka, kurią poetas tuo metu atiduoti už sekančius 20 gyvenimo metų. (Kas laimėjo — poetas ar egzektoriai, tai yra kitas klausimas, ir jo panagrinėjimui reiktų atskiro komentaro).

Po tokios desperacinės rezignacijos ir savęs bei savo viso gyvenimo kūrybos suniekinimo, nebesunku manau, buvo ne "stalininės kanta-tos" rašyti, ne tautų brolybę šlovinti, ne Lenino idėjas paliaupsinti... kai žinai, kad niekas tam netiki, net patys literatūros enkavedistai... Toks yra V. Mykolaičio-Putino vienas — Raudonosios aušros — kūrybinės agonijos — epizodas.

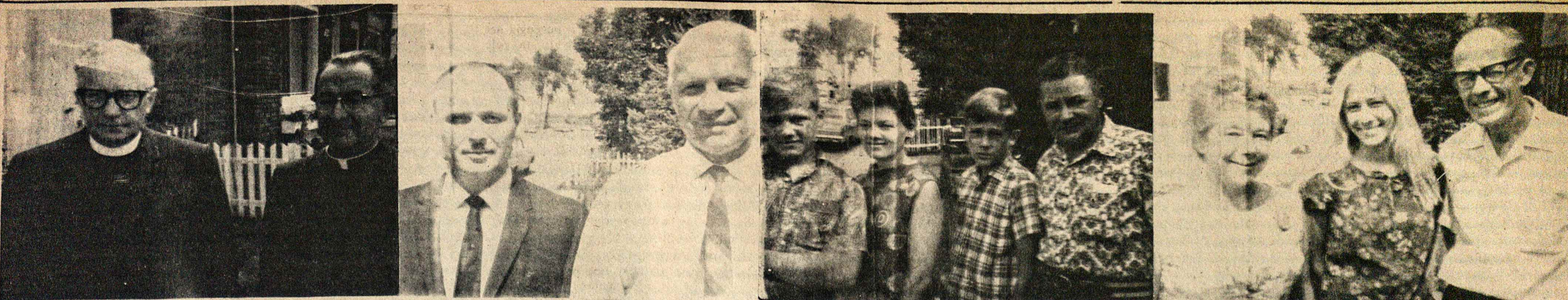
Gyventi reikėjo. Laikui bėgant, keitėsi diktatūros priemonės: atsirado plyšių ne tik geležinės uždaros sienos, supusios Sovietų tautų kalėjimą, bet ir pačiose satrapų dvasiose. Atėjo ir mūsų dainiui "atpirkimo" metas. Ne lengvai, ne be kovos, ne be skausmų ir sielvartų, bet giliai supratęs laiko dvasią ir pažinus gyvenimo ir savisaugos aplinkybes.

Tačiau apie tai — kada nors kita kartą

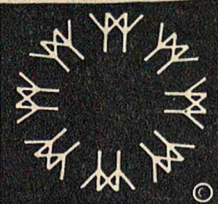
Bern. Brazdžionis

49. Jeigu čia kalbama apie caro Nikolajaus I 1826 m. sausio 1 d. manifestą (kitu amnestijos manifesto 1826—1830 m. nebuvo paskelbta), tai šiuo manifestu iš tikrųjų buvo paleidžiami iš kalėjimo tik valdiškų pinigų (iki 2000 rub.) išeikvotojai, nuteisti prieš 1825.XI.19 d., t. y. iki dekabristų sukilimo, o kiti kaliniai, nuteistieji katorgon ar ištremti į Sibirą, atleidžiami tik nuo papildomai priteistų kūno bausmių vykdymo. Be to, šiuo manifestu buvo dalinai panaikintos keturių rūšių mokesčių (jų tarpe pagavės) nepriteimos. Apie nuslėptas nuo paskutiniosios revizijos sielas jame nekalbama. Autorius, matyt, čia bus apjungęs keletą ankstesnių manifestų turinį.

50. Kalbama apie caro Nikolajaus I vainikavimo iškilmes.



Praėjusią savaitę "Nepriklausomą Lietuvą" vizitavo šie tautiečiai: /iš kairės/ kun. V. J. Bagdanavičius /vienas "Draugo" redaktorių/, kun. J. Vaišnys, S. J.; Vl. Mikutis iš Čikagos, P. Lengnikas /Hamiltono lietuvių banko "Talka" vedėjas/ iš Hamiltono; dešiniau Ponų Juodgučių šeima iš Čikagos; visai dešinėje Ponų Jonaičių šeima iš New Yorko. Ponia D. Jonaitienė su dukrele Aldona šiemt vasarą lankėsi Lietuvoje, apytikriai apčiuopė gyvenimo sąlygas Lietuvoje ir gana tikroviškai aprašė Vienybėje.



expo67

F. KARDELIENĖ.

Pasaulinėje parodoje besilankant

Nors jau dvi dienas teko būti rusų paviljone, bet mačiau tik sales, kuriose vyko koncertai ir svečių priėmimai. Reikėjo apsidairyti po visą paviljoną ir kas svarbiausia pamatyti, kurgi čia reprezentuojama Lietuva.

Kaip tiksliai pas mus syčiausiai viena ponia iš Čikagos, kuri tik ką buvo sugrįžusi iš ekskursijos po Lietuvą, ten viešėjusi 3 savaites. Su ja ir dar su viena ponia montrealiete, mes daruge leidomės keliauti į Pasaulinę parodą Metro traukiniu.

Mūsų naujasis Metro yra puikus! Atwater stotyje, tik ką pasikėlus keltuvas, pamatai aplink daugybę puikių krautvių: juvelyrinių,

gražių drabužių, visokių suvenyrų, parfumerijos; čia ir Miracle Mart, ir Stembergo milžiniškos daugiaaukštės krautuvės. Jos išpuoštos spalvuotomis lempomis su pulkais, akį veriančiais abażūrais. Tikras malonumas pasivaikščioti per visus aukštus ir pasižiūrėti į gražiausias vitrinas. Jau nuo čia, galima sakyti, prasideda paroda.

Skubėjome į Metro traukinį. Jis bėga labai greit, sustodamas kas minutę eilinėje naujojo stoty. Kiekviena stotis vis kitokia, viena už kitą gražesnė. Gražios meniškos reklamos. Kiekvienoje stotyje labai tikslūs laikrodžiai. Visur nurodymai strėlėm

is. Labai lengvai gali orientuotis, tik sek strėlę, kuri rodo Ekspo67. Per 5 minutes pervažiuoji 5 stotis iki Berri-Montigni; čia persėdi ir be sustojimo pavaziavus 2-3 minutes atsitanti šv. Elenos saloje. Tūkstančiai žmonių išlipa iš Metro ir eina toliau. Ir kai užlipi laiptais viršūn, prieš akis atsiveria žavingas vaizdas!

Pamatų daugybę įvairių paviljonų, išdėstytų salose tarp vandens. Salas jungia 7 tiltai. Tūkstantinės žmonių minios viena puse eina parodon, kita grįžta iš jo metro. Laksto ekspresiniai traukiniai nuo vienos salos į kitą.

tą, o mažai "minerailai" bėgioja virš galvų. Skraido helikopterai ir plaukioja ore milžiniškas diržablis, kuris vakarais skraido virš miesto, leidžia įvairių spalvų šviesas ir ore raidėmis išrašo kvietimus lankyti Pasaulinę Tarptautinę parodą. Vandenis plaukioja dideli laivai ir mažos išpuoštos gaudolos. Visur prisėdę daugybė žmonių. Net ir moderniški rikiškos vežioja žmones vežimėliais nuo vieno paviljono prie kito. Tai yra labai praktiška, nes beveik išėjus iš paviljono reikia pavarsti.

Kai tiksliai praeini parodon įėjimo vartelius, kur tu tapai automatiškai suskaičiuotas, kelintas gi esi parodos lankytojas ir atsiduri didelėje aikštėje, iš kur airės pamatai milžinišką burbuolę, o paskui tą burbuolę matai iš toliausių atstumų, - tai Amerikos gražuolis paviljonas, pastatytas iš stiklo ar kokios

plastmasės ir aliuminijos stovint eilėje tiktai galva landa laukti, o kadangi norėjosi gerti, tai mes nuėjome į restoraną iš dešinės pusės, išgėrėme limonadą ir pamatėme, kad iš čia labai lengvai galima įeiti į paviljoną. Taip ir pa

Pirmoji eilė norėjome čia ir eiti, nes gi tiksliai čia randaime tai, kas atveža iš Lietuvos parodyti pasauliui.

Priėjusios prie paviljono radome didelę eilę laukiančių ir paprašyti kad jis mums paaiškintų savo išradimą ir kur čia yra kas lietuviška. Bet jo pači

ančių patekti į paviljoną; nerių ir paprašyti kad jis mums paaiškintų savo išradimą ir kur čia yra kas lietuviška. Bet jo pači

Užlipėm laiptais į viršų, susiradom inž. Daniūno šlifavimo mašiną. Tikėjo mės susirasti ir patį inžinierių lietuvių dailininkų vi-

nių ir paprašyti kad jis mums paaiškintų savo išradimą ir kur čia yra kas lietuviška. Bet jo pači

SIUNTINIAI LIETUVON KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2-5319.

IŠ ČIA PASIŪSIT SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS. PALTAMS, SUKNELEMS IR ŠILKINĖS Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAIP PAT PRIMUME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$50.-, extra kelnės \$12.-

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

VYKSTANTIEMS I PASAULINE PARODA MONTREALYJE

- Išnuomuojami 6 kambariai rezidenciniame rajone, netoli nuo parodos. Kaina nuo \$6.00 dienai.
- Vieta parkavimui.

J. Skučas, 6966 - 44th Avenue, Rosemont, Montreal 36, P.Q. Tel. (514) 722-6152

tražai. Iš mažųjų parašų prie vitražų ir pavardžių Morkūno, Stoškaus ir Garbasko supratome, kad tai yra lietuvių dailininkų kūrybos darbai.

Vitražai buvo nušviesti šviesų ir jie žėrėjo įvairiom spalvomis. Igal mes į juos žiūrėjome ir grožėjomės kartu su daugybe čia stovintų žmonių, kurie, deja, nesuprato ir nesužinojo, kad tai yra Lietuvos dailininkų kūryba, nes ji jiems pavardės, be nurodymo krašto, nieko nepasako.

Toliau eidamos, radome iš Lietuvos daug gintaro: karolių, sagių, ir įvairių kitokių išdirbtinių lietuvių. Nukelta į 6 psl.

LAIKRODININKAS

ANTANAS ŽUKAS
1855 Wellington Street
Tel. WE 2-0644.

TAISAU IR PARDUODU ŽEMOMIS KAINOMIS LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.

Expo 67

Išnuomuojami kambariai šalia Pasaulinės Parodos vietovės, yra vietos mašinai parkuoti.

Skambinti tel. 674-7038
126 De Tauraine, Longueuil, Montreal, P.Q.

DEMISIO LIETUVIAMS

Tarpininkauju lietuviams apsisistojimo vietas reikalų pasaulinės parodos EXPO 67 metu (28.4. - 28.10.1967).

Rašykite pageidavimus NL arba žemiau nurodytu adresu: a/ kuriuo laiku, b/ kiek laiko, c/ kelioms asmenims apsisistojimas reikalingas. Jums bus nurodytos sąlygos bei kitos detalės ir pagal jas padarysime susitarimą, galimai patenkinant Jums jūsų pageidavimus.

Pr. Paukstaitis
8995 Godbout, LaSalle, Montreal, P.Q. tel. 365-0311.

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE ST., MONTREAL 20, QUE.
MOKA už:
Depozitus 4.4%
Numatyta už šėrus 5 1/4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.
IMA už:
Nekiln. turto paskolas 7%
Asmenines paskolas 7.6%
Investacines paskolas 8.4%
Pigūs paskolų draudimas iki \$10,000.
KASOS VALANDOS:
1465 DE SEVE:
Sekmadieniais 10:30 - 12:30 val. (uždarytas liepos ir rugpjūčio mėnesiais)
Darbo dienomis: 10:00 - 3:00 val. kasdien.
Vakare: trečiadieniais ir penktadieniais 7:00 - 9:00 val.
ROSEMOUNTO SKYRIUS:
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545.
Diena: penktad. 1:00 - 6:00 val.
Vakare: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 7:00 - 9:00 val.

Johan Tiedman Reg'd
DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS PAGAL UŽSAKYMUS
1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032, vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

Universal Cleaners & Tailors
• Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
• Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
• Aukštos kokybės medžiagos.
239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS (at Wellington St.) Tel. 769-2941

Baltica Investment Corp
Autorizuotas kapitalas \$ 120,000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rsnat, Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje. Už indėlius mokame 8% dividendo.

BALTIC WOODWORK CO.
DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.
K. KLAUSAS ir J. SIAUCIULIS.
Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd
SAV. G. DESROCHERS
Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)
Tel.: garažo 368-0500 namų 368-4203

CENTRAL FUEL OIL LTD.
3865 A Beaubien E. Montreal.
Repr. J. Blauzdžiusas.
• Namų šildymui alyva - žemiausios kainos lietuviams
• Veltui krosnių valymas ir taisymas.
• Greita tarnyba dieną ir naktį.
Tel: Res. 254-4678 Off. 721-

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
PRESCRIPTIONS
Baby needs - Cosmetics - Articles pour bébés - Cosmétiques
Livraison gratuite 7 jours par semaine - Free delivery 7 days a week
Naujamiesiems reikmenys - Kosmetika - Pristatymas visais 7 d. savaitėje
BOOKS - LIVRES SPAUSDINIAI
7581 CENTRALE, cor. - corner 2e AVENUE 365 0770 LASALLE

79 ir 81 St. Zotique Street E., Montreal. Tel. CR 7-0051.

Jony's Photo Studio
Tel. 525-8971
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
1920 Frontenac St. Montreal, P.Q. T. Laurinaitis.

ME 7-6727 DE LUXE CLEANERS
Sav. P. RUTKAUSKAS
117-6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.
DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LaSalle Automobile Inc.
DODGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - CAMIONS DODGE
Naujų: 366-7818
Naudotų: 366-5691
Pres. M.L. Daigneault
7635 Boul. LASALLE LASALLE P.Q.

D.L.K. Vytauto Nepr. Klubas
2159-61 St. Catherine Street E. Montreal
• Išnuomuojami S A L E didesniai ar mažesniai skaičiais asmenims: - vestuvėms, įvairiems paminėjimams, susirinkimams bei kitokiems renginiams.
• Kainos žemos, klubiečiams ir jaunimui nuolaida.
• Reikalui esant su pilnu patarnavimu: - virtuve ir indais, personalu ir gėrimais.
Kreiptis į Klubo administratorių J. Petrulį, tel: 522-2353 arba 721-1656.
KLUBO SUKAKTIS 1907 - 1987
expo67

Telefonas 768-6679
WINDSOR
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

TORONTO MŪSU SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

TAUPLYK IR SKOLINKIS
PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME
PARAMA
TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ
MOKAME:
4 3/4% už depositus
5 1/2% numatyta už šėrus

Asmeninės paskolas duodame iki \$5,000.- ir morgičius valdžios nustatytą normą, 66% įkainuoto turto.
Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000.- Asmeninės paskolos, mirties atveju, apdraus tos iki \$5,000.-

Paramos nariais gali būti kiekvienas lietuvis gyvenęs Kanadoje.

Kasos valandos: Kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpiūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

Būstinė: Lietuvių Namai - 1129 Dundas St. West, Toronto 3, Ont. o Telefonas LE 2-8723.

SVEIKATOS KLINIKA - Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydome lėis judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 3-8008

PASAULINĖJE PARODOJE BESILANKANT

/atkelta iš 5-to psl./

škal papuoštų lėlių, įvairių audinių, lietuvių dailininkų tapybos paveikslų, skulptūros.

Mes visa tai apžiūrėjome, ir mums miela buvo matyti, tuos darbus ir kūrinius, kad jie iš Lietuvos, Lietuvos menininkų rankomis ir širdimis sukurti. Bet skaudu buvo, kad visa tai buvo ne Nepriklausomos Lietuvos paviljone.

Juk jeigu Lietuva būtų laisva, šioje parodoje turėtų savo paviljoną ir jos eksponatai būtų išstatyti ir skelbiami, kaip Nepriklausomos Lietuvos eksponatai, švitetų visu grožiu, ir nebūtų taip išmėtyti po svetimą paviljoną, kuriame sunku juos surasti. Mums buvo liūdna ir mes nebeužėjome daugiau čia vaikščioti. Išėjant matėme prie lubų pakabintus rusų satelitų -ervėlaivių modelius. Didelis skyrius knygų, kur yra ir lietuviškai atspausų. Be to, radio, televizijos ir garsio matuoti prietaisų. Apačioj baseine plaukiojo žuvis.

Prie vieno stalo sėdėjo

rusė moteris ir angliškai aiškino ją apstojusiems žmonėms, koks laimingas gyvenimas Sovietų Rusijoje.

Mūsų čikagietė pasiklausė jos ir arčiau priejusi prie jos pasakė:

- Ką čia tamsta niekus kalbi ir apgaudinėjai žmones. Aš tikrai ką dabar atvažiuau iš jūsų valdomų kraštų ir mačiau, kokį "rojų" jūs ten sukūrėt. Jie ten tiek uždirba, kad iš to uždarbio negali pragyventi. Nereikia žmonių mulkinti..."

Propagandininkė sumišusi tikrai kelis kartus pasakė:

- Jes, jes, jes, - ir atsivertusi knygą pradėjo skaityti.

Toktų aiškintojų Sov. Rusijos paviljono kiekviename aukšte gali girdėti. Ir propagandistai ir parodą atvežti drauge su kitais eksponatais.

Išėjome iš čia nebaigusios visko apžiūrėti. Bet dar buvo laiko, ir mes nusukėjomė į kitų atautų paviljonus. Daugiau bus.

SUDBURY.

PAGERBTOS VEIKLIOS ŠEIMOS

Prieš dešimtmetį įkurta pp. Petro ir Povilo Jutelių vasarvietė "Baravykas" daug padėjo lietuvių tautiniam gyvenime. Čia gražiame paplūdimyje lankėsi kaip pavieniai asmenys, taip Bendruomenės bei organizacijų grupės, rengusios pobūvius, gegužines ir pan. Tai žymiausia tautinių mąstų susibūrimų vieta.

Šiais metais Povilas Jutelis, norėdamas statyti kitą vasarvietę, "Baravyką" perleido broliui Petriui. Ta proga gražus būrelis lietuvių vasarvietėje surengė pp. Juteliams pagerbtuves - įkurtuves. Abiem broliams buvo įteikta po simbolinę dovaną: paveikslai su dalyvių parašais. Po to linksmoje ir lietuviškoje nuotaikoje - gražus pobūvis.

Tenka paminėti, kad kilę iš samanotos bakūžės, užaugę lygioje aukštaitijos žemėje, kaip tėvynėje, taip čia, abu broliai yra patrijotai, tautinių reikalų remėjai bei organizacijų dalyviai.

Pobūvyje LB valdybą atstovavo pirm. J. Bataitis ir ižd. J. Sleinius. Dalyvių pareikšti jiems linkėjimai - Povilui, pastatyti kitą šioje gražioje apylinkėje lietuvišką vasarvietę, pavadinant lietuviškų grybų vardu, Petriui be turimų "Baravyke" 4 didelių cemeninių baravykų priauginti dar daugiau, kad čia lietuviškų grybų pavėsyje dar ilgiau skambėtų lietuviškos dainos muzika ir lietuviai po darbo kasyklų požemiuose ar nielio fabrikuose, nors keletą

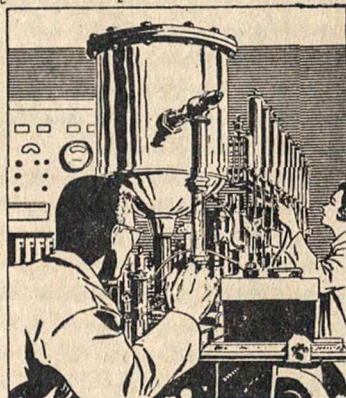


DAR APIE IŠVYKĄ LIETUVA

Organizuojama krepšinininkų kelionė į Lietuvą rado platų atgarsį lietuvių gyvenime. Patriotiškai nusiteikusi mūsų visuomenė griežtai pasmerke šią išvyką, išiuředama joje tik p-propagandinį Lietuvos tikslą.

Tikrumoj, visoj šios išvykos iniciatorium buvo Čikagos Lituanikos klubo narys ir vadovas Rimas Dirvonis. Jis parašė laiską į Lietuvą (berods žinomam krepšinininkui St. Stonkui, kuris Melbouro olimpiadoje vengė bet kokių pasikalbėjimų su Australijos lietuviais) siūlydamas atvežti mūsų išeivijos geriausią krepšinio penketuką. Prsidėjo platus susiraišinėjimas nustatant net tikslią datą. Ir kas svarbiausia - išvyka buvo žinoma mūsų sporto centro valdybos, (dar prieš S. Amerikos žaidynes Toronte, čia lankėsi keli iniciatoriai) duodant net keliems nariams pilną išvykos pritarimą.

Pradžioj, atrode, kad iniciatoriams pavyks pilnai sudaryti geriausią rinktinę, nes keli nebogi Čikagos žaidėjai sutiko išvykoti dalyvauti. Deja, mūsų vadovaujantieji veiksniai, visa LB nesusijojusi apie ruošiamą kelionę į Lietuvą, stipriai reagavo



Labai svarbų vaidmenį žmogaus ir žemės gyvenime vaidina bakterijos. Mokslininkai bando bakterijas įkintyti, kad jos gamintų elektros energiją.

kartų į metus rastų tautinę su sirinkimo ir bendradarbiavimo vietą.

• LB Valdybos ir "Geležinio Vilko" sporto klubo bendra gegužinė praėjo Pasisekusiai, tautinėje solidarumo nuotai-koje. Ši gegužinė parodė, kad Sudburio lietuviai moka gerai žiai sugyventi ir bendradarbiauti, kaip LB-je, taip ir kitose organizacijose bei jų pavieniai nariai.

• Nuolatiniam NL skaitytojui, lietuviškosios parapijos klebonui kun. Antanui Sabui ir jo broliui kun. Augustinui Sabui, Lietuvoje mirus jų mylimai mamytei, kolonijos ir NL vardu reiškia širdingą užuojautą. J. Kručas

• NL savaitraščio prenumeratos ir kitais reikalais mielai patarnauja: J. Kručas, tel. 566-4158.

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS



JIB vartotojas 16 savaičių

pusę metų

vienus metus

Atvaizdai rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS. 100 proc. garantuotai. JIB 8 unc. 16-kai savaičių \$5.50 arba COD. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite TUO-JAU JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu: P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor, Ont.

viešais pareiškimais, protestu rezoliucijom, griežtai pasmerkiant išvykos rengėjus. Negali būti kalbos, kad lietuvių išeivijos nusistatymą sužinojo ir Lietuva.

Kokie žaidėjai sutiko vykti į Lietuvą? Nors iniciatoriai jų pavardžių viešai neskelbė, tačiau sužinota, kad į rinktinės sąstatą įtraukti: Miknaitis (Neo Lithuania) Galinaitis, Gudas (abu Neris), Dirvonis, Jauks (abu Lituanica), Jankauskas (Neris), Seps (Lituanica) ir iš Los Angeles Razutis. Buvo sutikęs Detroito Kovo Skaigiris, tačiau dėl kojos operacijos jis vykti negalės. Į jo vietą iniciatoriai kvietė Pr. Čekauską.

Kaip matom, rinktinė nėra pačių geriausių mūsų krepšinininkų: Varno, Modestavičiaus, Jasevičiaus ir kt. Jie visi atsisakė nuo bet kokio bendradarbiavimo su Tėvynės pavergeju.

K.B.

Lietuvaitė trečia
Amerikos kontinento ir Europos lengvosios atletikos rungtynės vyko Montrealyje. Amerikos kontinento sastate dalyvavo iš Vancouverio lietuaitė Irena Macijauskaitė - Petrauskienė, kuri 200 m. be gime buvo trečia. Lietuvaitė taip pat bėgo ir 4 x 100 m. estafetėje.

Varzybas laimejo Europa: vyrai 109:100 ir moterys 60:55. Amerikos kontinento rinktinė nebuvo Kubo atstovų, kurių sportininkai, pasirinkus Kanados laisvę jų irklavimo treneriui, tuoj pat po Pan Amerikos žaidynių iš Vinipego išvyko atgal į namus.

PRANEŠIMAS Nr. 82.
Dr. Algirdas Nasvytis, ŠAL FASS Sachmatų komiteto pavestas, rugsėjo 16-17 d.d. rengia savo namuose - 10823 Magnolia Rd., Cleveland, Ohio 44106, USA.

1967 m. S.A. Lietuvių Sachmatų pirmenybės 5 ratų, sveicarų sistema. Laiko riba: 36ėjimai per 1,5 val. - Šeštadienį 3 ratai, pradedant 10 val. ryto, sekmadienį 2 ratai.

Pirmenybėse dalyvauja ŠAL FASS registruoti sachmatininkai. Iki šiol nesiregistravę - tai atlieka prie įsirašymo m ir pirmenybės. Įsirašymo terminas - rugsėjo 6 d. Dalyvio mokestis \$5.-; jaunimui - \$3.- Įsirašymai su mokesčiu siunčiami dr. Nasvyčio adresu.

Dovanos: I v. laimėtojai - \$100.- ar daugiau, II v. laimėtojai - \$60.-, III v. laimėtojai - \$40.- Papildomos donanos: A ir B klasių laimėtojų. Papildomos donanos: a/ pirm-

nybiu laimėtojai - Simbolinė Lietuvos dovana, įstaigta Bos tone a.a. dr. B. Kalvaičio ir prof. Končiaus. Dovana išjuodo ažuolo, gauto iš Lietuvos. Drožinys prof. Končiaus. Pirmasis dovanos laimėtojas - Povilas Tautvaišas iš Chicago. b/ S.A. Lietuvių Sachmatų pirmenybių Geriausiam Jauniui, dovana dr. Alg. Nasvyčio.

Dalyviai atveža, kas gali, laikrodžius ir sachmatus.

PRANEŠIMAS Nr. 83.
Kaip jau buvo Pranešime Nr. 80" paminėta, SALFASS - gos metinis golfo turnyras bus vykdomas antroje pusėje rugpiūčio, ar pradžioje rugsėjo, Toronte.

Į šio turnyro organizacinį komitetą yra pakviesti ir jį sudaro: pp. Juozas Balsys, Herbertas Stepaitis ir Vytautas Astrauskas.

"Baltijos" ansamblis tautinių šokių vadovė D. Chainauskienė ir seniūnai - E. Bliskis ir M. Danilūnaitė laukia momento, kada "Lietuviškas kaimas" Londone, Ont. pajudės šimtmečio parade. Atvaizde trūksta Rodnes seniūnės A. Naruševičiūtės, tuo metu buvusios prie vėliavos. Paradiui prasidėjus, teks ilgai šokti, todėl dabar geriau atsisėdus pailsėti ir sukaupti daugiau jėgų šokiui.

KLAUDIA APIE V. VAITONI

nybiu laimėtojai - Simbolinė Lietuvos dovana, įstaigta Bos tone a.a. dr. B. Kalvaičio ir prof. Končiaus. Dovana išjuodo ažuolo, gauto iš Lietuvos. Drožinys prof. Končiaus. Pirmasis dovanos laimėtojas - Povilas Tautvaišas iš Chicago. b/ S.A. Lietuvių Sachmatų pirmenybių Geriausiam Jauniui, dovana dr. Alg. Nasvyčio.

Dalyviai atveža, kas gali, laikrodžius ir sachmatus.

PRANEŠIMAS Nr. 83.
Kaip jau buvo Pranešime Nr. 80" paminėta, SALFASS - gos metinis golfo turnyras bus vykdomas antroje pusėje rugpiūčio, ar pradžioje rugsėjo, Toronte.

Į šio turnyro organizacinį komitetą yra pakviesti ir jį sudaro: pp. Juozas Balsys, Herbertas Stepaitis ir Vytautas Astrauskas.

KLAUDIA APIE V. VAITONI
Hamiltonietis dienraštis The Hamilton Spectator sachmatų sk. priminė hamiltonietis P. Vaitonio pergalę prieš šiandieninį Čilės meist'rį Flores 1939 m. Nusituntas tą iškarpa mūsų sachmatų žinovui Ka ziui Merkiui, gautas štai šis patikslinimas:

Malonu skaityti, jog priminta Buenos Aires olimpiada ir Vaitonio pergalė Lietuvai prieš dabartinį Čilės čempioną Flores. Tikrumoj, matosi, jog Castillo kiek pamiršo tas rungtynes, nes nevisai tiksliai apibūdino pasekmes. Faktiškai tos rungtynės baigėsi šitaip:

Chile 1/2 - Lituania 2 1/2
Castillo 0 - Mikenas 1
Flores 1/2 - Vaitonis 1/2
Letelier 1 - Luckis 0
S. Romo 0 - Tautvaišas 1

Duomenys iš tos olimpiados knygos - "Ajedrez el Torneo de las Naciones en Buenos Aires Ano 1939"

MEISTERIS - VYTAUTAS JARAS
Vienintelis aukso medalį Sov Sąjungos žaidynėse lengvojo atletikoje iškovojo lietuvis V. Jaras, numetęs diska 58,08 m. Dar viena "auksa" laimėjo Vilniaus lenkas D. Pozniak bokse. Bendrai surinktais taškais žaidynės laimėjo Maskva. Lietuva surinko 357 tašk. ir po Latvijos užėmė devintą vietą.

S L A

SLA - jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA - didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija - duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS nieiško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA - jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA - jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukšto mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA - duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA - AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 į metus.

SLA - kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit: LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorių Vytautas Eilidūšas.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVY žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVY rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt. Jis turi ir moterų skyrių.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5 00

Laiskus ir prenumeratą adresuokite:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyve
21 Main St. E., Kamb. 203, Tel. 528-0511.

TALKA

Darbo valandos:	Aukšti nušimčiai už indėlius.
Pirm. 9-3 val. p.p.	Prieinamos skolinimosi sąlygos.
Antr. 9-1 ir 5-8 val. p.p.	Nemokamas CUNÁ gyvybės ir paskolų draudimas.
Trec. 9-3 val. p.p.	Pilnas čekių patarnavimas.
Ketv. 9-3 val. p.p.	Užtikrintas indėlių saugumas.
Penkt. 9-1 ir 5-8 val. p.p.	Malonus lietuviškas patarnavimas
Sest. 9-12 val. dienos.	

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave. Pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.



Ponai Nelė ir Vincas Jakubauskai atšventė 25 vedybinio gyvenimo metus ir svečiai, Fort William majoras su Pontia, dalyvavę pp. Jakubauskų šeimos šventėje.

Lietuvių Meno Žvaigždė Hamiltone

Iš Lietuvos atvykęs į Pasaulinę parodą Montrealyje didysis mūsų jaunosios kartos menininkas, dainavęs Milano operoje La Scala-Lietuvos operos solistas VIRGILIJUS NOREIKA, palydimas lietuvių liaudies instrumentų-Danutės Juodvalkytės /kanklės/ ir Pranciškaus Budrio/birbynė / ir šiems abiems savarankiškai dalyvaujant, duos nepaprastai įdomų

KONCERTA

Lietuvių Namuose, "Delta" kino salėje, 1292 King Street East, sekmadienį rugpiūčio 27 dieną 3 valandą po pietų.
Įėjimas: \$ 2.50, studentams ir moksleiviams \$ 1.00.
Lietuvių Namų Hamiltone Valdyba.



Petras ir Petronėlė Polgrimai /kairėje jie prie savo namų/ atšventė savo St. Catharines, Ont., vardines su bičiuliais-A.Lukas su kolega, pp.J.Sat-kai, J.A.Ališauskai ir L.J. Vyšniauskai.
Foto J. Vyšniausko.



J. Laurinaičio maisto krautuvė Montrealyje, 1918 Frontenac Street, prie pat požeminio traukinio stoties-Metro Frontenac. Čia parduodama įvairios šviežios ir rūkytos lietuviškos dešros bei mėsa, alus ir kiti įvairūs maisto gaminiai. Į namus pristatoma nemokamai. Skambinkite telefonu 524-0209. Greta krautuvės durų matomos antros durys- tai įėjimas į Laurinaičio sūnaus Foto TONY'S studiją, kuri yra antrame aukšte, kaip mato me atvaizde. Studija aptarnauja lietuvius visais atvejais Tėvo ir sūnaus įmonės yra J. Laurinaičio namuose.

LIETUVA AMŽIŲ BĖGYJE

Schematinis žemėlapis vaizduojas Lietuvą amžių bėgyje, kuris dar nepasibaigė. Šis žemėlapis sudarytas pagal istorikų Z.Ivinskio, A.Šapokos, A.Alekno ir VLKO išleistą brošiūrą Lietuvos ribų klausimu, redaguotą Z.Ivinskio. Lietuvos etnografinio branduolio ribos vakaruose yra kompromisinės, kai po antrojo pasaulinio karo buvo išvesta vadinamoji Potsdamo linija, perskirianči Rytų Prūsiją pusiau. Rytinė jos pusė buvo skirta prijungti prie Lietuvos, bet ją drauge su visa Lietuva pasigrobė Rusija.

Šis žemėlapis tinka mūsų mokykloms ir Enciklopedijai, tiksliai reikėtų dar tiksliau nubrėžti ribas, padidinti ir gražiai išleisti. Enciklopedijai tinka tiksliai šitokios rūšies žemėlapis.



- ||||| Lietuvos gyventojų senovės ribos
- Lietuva Hindenburg laikais
- ooo Lietuva Gedimino laikais
- o-o-o Lietuva Algirdo laikais
- - - Lietuva Vytauto laikais
- Lietuva pagal Maskvos sutartį
- === Okupuoti Lietuva
- - - Lietuva pagal VLKO brošiūrą, apimančią etnografinės Lietuvos branduolį.

